

Aki ma is elítélné Nagy Imrét?

(Írásunk a 3. oldalon)

Mi történt el Gödöllőn?

A szombaton négy városban — Gödöllőn, Kecskeméten, Kiskunfélegyházán és Szegeden — lezajlott időközi választások eredményei a lakosság politikai állásfoglalására nézve csak korlátozottan általánosítható, óvatos következtetésekre adnak módot. A legfőbb oka ennek a választók viszonylag csekély arányú részvétele. Módszertanilag azonban így is bőven adódnak tanulságok.

Lássuk előbb a tényeket. Az időközi választásokat mind a négy választókerületben a korábbi képviselő lemondása tette szükségessé. A lemondásokat pedig éppen az ellenzéki csoportok kényszerítették ki. Ehhez azonban a jogszabályok szerint nem volt szükség annyi választópolgár aláírására, mint amennyinek a szavazata egy-egy új képviselő megválasztásához kell. A választók aktivitása Kiskunfélegyházán volt a legnagyobb: itt a jogosultak 61,5 százaléka járult az urnához. Gödöllőn 59,4, Szegeden 45,7, Kecskeméten pedig 44 százalékos részvételtől érkezett jelentés. Az utóbbi két városban tehát már a csekély részvételi arány miatt ki kell írni a pótválasztásokat. Nem kerülhet ez el azonban Félegyházán sem, habár ott más az oka: az ugyanis, hogy egyik jelölt sem kapta meg a leadott érvényes szavazatokból a jogszabályban előírt 50 százalékos.

Milyen képet mutat a jelöltek megoszlása? Figyelemre méltó, hogy az MSZMP Szegeden odáig sem jutott el, hogy jelöltje ténylegesen beleszólhasson a küzdelembe. Kecskeméten viszont két kommunista jelölt is indult, és talán ezért bukott ki mindkettő. Gödöllőn az ellenzéki választási szövetséget alkotott, és ennek keretében a Szabad Demokraták Szövetsége és a Fidesz erőteljesen és hatáson támogatja a Magyar Demokrata Fórum jelöltjét. Kiskunfélegyházán viszont nemcsak az ellenzék, de azon belül az MDF is megszólalt, és Fekete Pál tanár személyében végül olyan jelöltje maradt szorítóban, aki nemcsak korábbi MSZMP-tagságát, de újabb keletű MDF-tagságát is feladta kevéssel a választások előtt. Nem csoda, ha ő érte el a leggyöngyöbb eredményt. A szavazatok megoszlása egyértelmű ellenzéki győzelmet hozott Gödöllőn és Szegeden. Az előbbiben Roszik Gábor fiatal evangélikus lelkész 69,2 százalékos abszolút többséggel meg is szerezte a mandátumot, míg a Tisza-parti városban Raffai Ernő történész — ugyancsak az MDF jelöltje — 59,3 százalékkal ugyancsak jónak mondható eredményt ért el. Félegyházán volt a négy közül az egyetlen választókerület, ahol (egy fiatal és rokonszenves orvos személyében) olyan jelölt kapta meg a szavazatok viszonylagos többségét (44,9%-ot), akit az MSZMP támogatói. Garai doktor egyébként a KISZ helyi utószervezetének volt a jelöltje.

Mire követhetünk e tények és a választásokat kísérő jelenségek alapján? 1. A kommunista párt befolyása döntő mértékben meggyöngyült. (1945 óta nem fordult elő, ami most Szegeden, hogy egyetlen kommunista jelölt sem állhatott a szavazópolgárok elé.) Úgy látszik, a választók számára az a legfontosabb, hogy a kommunista ellenzék keményen vállalja ezt a szembenállást, az elnyerheti a többség rokonszenvét, bármi néven induljon is. Ma nem előnyös az MSZMP támogatásával bocsátkozni választási küzdelembe — ezt épp az MSZMP-gödöllői választási szövetségének a jelöltje mondta ki. 2. A választópolgárok jelentős tömegei nem mutatnak még érdeklődést a választások és a pártok iránt. Ebben több tényező hatott. Mindenekelőtt a tájékozatlanság és a bizalmatlanság. Hajtóerő a kádári rendszer évtizedei alatt bekövetkezett depolitizáltság is, a társadalom — kényszerű, majd részben önként is vállalt — elfordulása a politikától. Csökkentette a választók aktivitását a félelem is (erre Raffai Ernő is rámutatott), noha a választások előkészületei során sehol sem került sor durva hatalmi visszaélésekre. Ha azonban goromba törvénysértések nem történtek is, a hatalom kezében lévő megyei sajtó (kivált Pest megyében) igyekezett minél kevesebb reális tájékoztatást adni a választásokról, illetve az ellenzék jelöltjeiről és szándékairól. Szegeden különben — miután kiderült, hogy a kommunista jelöltek esélytelenek — az MSZMP utódpropagandával maga buzdította az embereket, hogy maradjanak távol a választástól. A választók aktivitása ellen hatott végül — de nem utolsósorban — az is, hogy ezúttal időközi választásokról lévén szó, a szavazók tudták: a megválasztandó képviselő mandátuma csak mintegy háromnegyed évre szól, az új és már általános, szabad választásokig. Emiatt sokan nem tulajdonítottak jelentőséget az ügynek. 3. Megmutatkozott, hogy az ellenzék együttműködése, egy jól kiválasztott jelölt körüli összefogása meghozza az eredményt. Ez persze nem jelenti azt, hogy hibás lenne a Szabad Demokraták Szövetségének az az elgondolása, mely szerint az elkövetkezendő általános választások első fordulójában minden párt induljon önállóan, és az ellenzék csak a második fordulón, a legesélyesebb ellenzéki párt, illetve jelölt győzelme érdekében hozzon létre választási szövetségeket. (Ne feledjük, hogy az országos választások a mostaninál eltérőleg már a megalkotandó új választási törvény szerint mennek majd végbe.) 4. Az ellenzék ott győzhet, ahol jelöltjei határozott politikai arculatot mutatnak. Nem célszerű olyan jelöltek indítani, akik egyidejűleg tagjai (vagy voltak nemrégben tagjai) két vagy három politikai pártnak, szervezetnek. Főleg, ha e pártok egyike az MSZMP volt. 5. A választók nemcsak a jelölt pártállását és programját mérlegelik, hanem személyi tulajdonságait is. Komoly jelentősége van a személyes rokonszenvek, a jelölt megjelenésének, kiállításának, szónoki képességeinek. Ugyanakkor az ellenzéknek ügyelnie kell arra, hogy a küzdelem pártok küzdelme maradjon, ne váljék személyek párviadalává. 6. Előnyös, sőt mindinkább nélkülözhetetlen, ha a választási kampányt módszeresen megtervezik, és úgy folytatják le. Így történt most Szegeden, és hasonlóképp Gödöllőn is. Tudomásul kell venni, hogy a tömegkommunikáció, a társadalomlélektan szakma, amihez érteni kell.

Gadó György

Mars a Marsra

George Bush amerikai elnök — amikor csütörtökön megemlékezett az ember Holdra lépésének 20. évfordulójáról — az elkövetkező évtizedek olyan új űrkutatási programját vázolta fel, amely most először tűzi ki célul a Hold, s majdan egy bolygó — a Mars — tartós meghódítását. Nem kevesebbet jelent ez, mint a világűr ember általi „gyarmatosításának” kezdetét. Ez lehet az ember „kirajzásának” kezdete — mindmáig csak tudományos-fantasztikus könyvek témája.

Az elnök által közölt program három szakaszból áll: a kilencvenes években a „Freedom” (Szabadság) űrállomás létesítése egy idegen bolygón és annak holdján, a Phoboson, mégpedig a Holdról kiindulva.

Ezúttal azért megyünk majd a Holdra, hogy maradjunk, s nemcsak turistaként — mondotta Bush és igazi amerikai érvekkel támasztotta alá az elképzelést: „Az emberiségnek az a sorsa, hogy kitasszon, keressen — és találjon. Amerika sorsa pedig az, hogy vezessen”.

A törvényhozás tagjai azonban a Földre az elnököt: miből valósítjuk meg mindezt — tették fel a kérdést, az óriási költségvetési deficitet, egyéb pénzügyi problémákat emlegetve. Az előzetes és óvatos számítások szerint ugyanis ez a program legalább 400 milliárd dollárba kerül.

De a látomást egyelőre a kételkedők nem tudták elhomályosítani.

A terv alapja az állandó holdbázis: emberi lakhelyek,

laboratóriumok, energiabázis létesítése — és állandó személyzet telepítése. A Hold talajából, feldolgozva, oxigén nyerhető — amelyből, hidrogénnel együtt, már előállítható a rakéták hajtóanyaga.

A csillagászok számára az állandó holdbázis egyedülálló lehetőséget kínál a világűr megfigyelésére: nincs torzító atmoszféra és mivel a gravitáció a földinél csak egyhatoda, az eddiginél jóval hatalmasabb teleszkópok építhetők.

Az igazi kihívással a mérnökök kerülnek szembe: anyagot kell szállítani a Holdra és építeni kell. Számukra a holdbázis építése lesz az igazi iskolája annak, hogy kell tartós emberi letelepedésre alkalmas helyet létesíteni a Földön kívül. Hogyan lehet például zárt ciklusban újrahasznosítani az olyan létfontosságú anyagokat, mint a víz vagy az oxigén.

A holdbázis ideális körülményeket tud teremteni a Mars-expedíció indításához. Elhangzottak olyan javaslatok is, hogy a majdan Marsra induló járművet ne is a Holdon, hanem a Hold körüli pályán szereljék össze; annak részeit már a holdbázison lehetne előállítani — vagy a Földről kell darabonként a Holdhoz szállítani. A hajtóanyag a Hold talajából előállítható.

S ha majd kész az űrjármű, akkor először a Hold körüli pályáról a Föld körüli pályára áll, hogy bolygónk jóval nagyobb gravitációs teréből mintegy lendületet vegyen — és nekiin-

folytatás a 2. oldalon

Fél év után találtak rá a tetemre

Rendőrszimat és hullaszag

Nem mindennapos megrázó halálesetre derült fény július 18-án Miskolcon. Lévy József utcai lakásában, nagy vihart kiváltó előzmények után rátaláltak Bernáth László egykori gépkocsivezető holttestére, aki feltehetően még valamikor decemberben vetett véget életének.

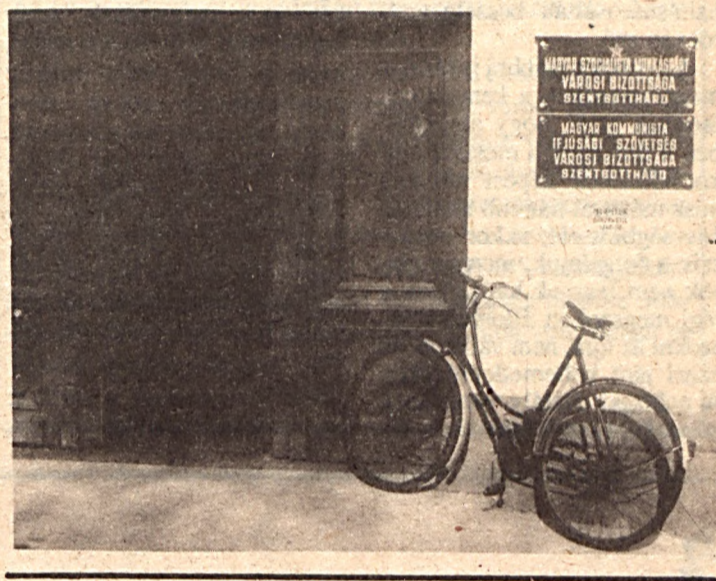
Mint megtudtuk, Bernáth László eltűnésére felfigyeltek a szomszédok, és mivel a lakásban semmi mozgást nem észleltek, értesítették a rendőrséget. A helyszínrre érkező rendőrfőkapitány azonban nem tapasztalt rendellenességet és távozott a helyszínről. Néhány hét elteltével Tomolya Béla — az elhunyt közvetlen szomszédja — a sajtó segít-

ségét kérte. Bejelentésére felgyorsultak az események. A sajtó munkatársait megelőzve, helyszínrre érkezett a rendőrség, és haladéktalanul felnyitotta a szuterénlakás ajtaját. Rövidesen rátaláltak a szerencsétlen sorsú férfi mumifikálódott tetemére.

Amint az ilyen esetekben előfordul — különböző hírek kaptak lábra. A helyi sajtó is szokatlanul kemény hangú írásában bírálta a rendőrség munkáját, mire Dr. Kaló József ezredes, Borsod megye rendőrfőkapitánya jó érzékkel elébement az eseményeknek. Sajtótájékoztatót tartott. A főkapitány le-

folytatás a 8. oldalon

Szentgotthárd, cisztercita rendház (tagdíjból)

Petőfi, vagy másik fi

Csomagban a csontok

A Megamorv Petőfi Bizottság expedíciója a szovjet-unióbeli Barguzinból értesítette az MTI-t, hogy befejeződtek Petőfi Sándor feltételezett sírjának feltárási és azonosítási munkálatai. A Nemzetközi Antropológus Bizottság elkészítette a vizsgálatról és az azonosításról a hitelesített jegyző-

könyvet, illetve a vizsgálati jelentést. Morvai Ferenc a szakvéleményt és a jegyzőkönyvet a magyar kormány igényének megfelelően eljuttatta hazánk moszkvai nagykövetségére. Az expedíció Barguzinban útra készen várja a magyar és a szovjet külügyminisztérium kiutelti engedélyt.

Halál a heroinért

Iránban hétfőn újabb kábítószercsempészeket végeztek ki. A 22 halálraítélt — köztük kilenc nő — heroin és ópium terjesztése, prostitúció, valamint korrupció miatt ítélték el s akasztották föl. Ezzel hivatalosan már 810-re nőtt azok száma, kiket január óta végeztek ki. Már a legkisebb mennyiségű kábítószer birtoklását is halállal büntetik, pedig az 50 millió lakosból egymillió sorolható a kábítószer rabjai közé.

Együtt „a Párttal”?

Nagy feltűnést keltett az MSZMP Budapesti Bizottságának az a kezdeményező állásfoglalása, amely 1956. október 23-ának közelgő évfordulóján közös ünneplést és méltatást javasol mindazoknak a politikai szervezeteknek, amelyek vállalják e nap szellemiségét.

A megnyilatkozást nem fogadta kirobbanó tetszésnyilvánítás: maga Nyers Rezső, a reformer pártelnök némi fenntartással szövegezte róla, és az ellenzékben is bizalmatlan hangok hallatszanak.

Az esemény kapcsán közöljük alább Ravasz Győző satirikus írását, mely csaknem öt éve jelent meg az akkori szamizdat sajtóban. Ha lényegesen különbözik is az akkori helyzet a maiétól, úgy érezzük, ez a szatíra még nem veszítette el időszerűségét.

Új színfolt a magyar közéletben

Minap érdekes esemény amelynek végén nem lobogott szemtanúi lehettek a járókelők a Népköztársaság útján. Vagy ötven főnyi csoport vonult az úttesten menetoszlopban a Hősök tere felé, élén erőteljes, középkorú férfi haladt. A vállán hatalmas, vörös zászlórúd,

folytatás a 3. oldalon

Ki haragszik a taxikra?

Megint úgy tűnt, hogy a süketek párbeszédét lesz alkalomunk végighallgatni a taxisok kontra Szekszárdi Városi Tanács, kontra Budapest Bank ügyében, melyről szombati számunkban már tudósítottunk. Talán olvasóink emlékeznek rá, péntek délelőtt a szekszárdi Garay téren találkozott a tanács műszaki osztályának, a taxisoknak és a Budapest Bank Rt. fiókjának képviselői, hogy meghallgassák: a tanács ezennél érvenyt kíván szerezni egy tavaly ősszel kiadott rendelkezésének, mely szerint rendet kíván tenni a Garay tér forgalmában, s első lépésként az Othón Áruház előtti placcról ki akarják tiltani a személyszállítókat. Hétfőn délelőtt folytatódott a megbeszélést, immár a tanács hivatalos helyiségében, a műszaki osztály újonnan kinevezett vezetőjének, Balázs Csabának a társaságában. Mivel ő nem vett részt a pénteki fordulón, ezért kezdődött tegnap reggel minden előről, s ezért tűnt megint úgy, hogy halláskárosultak beszélgetéséről van szó.

A taxisok továbbra is féltik a megélhetésüket, a kenyérüket, tartanak attól, hogy amennyiben a drosztjuk a mostani első kocsiálláshoz képest mintegy húsz méterrel hátrébb kerül, az édességbolt elé, akkor visszaesik a forgalmuk, mert az utasok nem lesznek hajlandók a régi megszokott állomásról átszokni az újra, nem vállalják az ezzel járó kellemetlenségeket. A műszaki osztály vezetőinek véleménye ezzel ellentétes, eb-

ben a kérdésben, mármint az állomás hátrébb helyezéseben nem hajlandók engedni, minden másban azonban fogadóképessé tünnek, tehát a kezdeti merev szembenállás az álláspontok között eltűnt.

A felek megegyeztek abban, hogy augusztus végén újból találkoznak, addig közösen összeállítanak egy rendezési tervet az állomás, és a tartalék parkolóhelyek elhelyezési lehetőségeire vonatkozóan, s tervbe veszik más, de szintén a városközpont közelében taxiállomás megvalósításának lehetőségét is — első variánsként a volt benzinkút öblét említették a Népbolt 50. sz. ételmeiszterboltja előtt. (Az új helyek azért szükségesek, mert a rendezési terv szerint kevesebb kocsinak jut hely a mostani állapotokhoz képest a Garay téren.)

Ez tehát a jelenlegi helyzet, van remény a megegyezésre, a mindenkinek jó megoldásra, ebből a körből csak egyetlen érdekszférát nem szabad kifeljteni: a közönségét. Az utasokét, akik megszokták, hogy amióta taxi van Szekszárdon, azóta a Garay téren mindig megtalálhatóak voltak, mindenki, akinek sürgős dolga van, vagy súlyos csomagjai, ott keresi a személyszállítókat. Meggyőződésem, hogy ebben az esetben is az ő érdekük a legalapvetőbb, ne az utazóközönség igényeit alakítsuk a tanácsi szabályozáshoz, hanem fordítva!

Fel kell tennünk a kérdést: ha a taxisok kiszorulnak onnan,

más sem veheti majd igénybe parkolás céljaira a szóban forgó területet?

Tehát a kérdés: kinek jó ez? A válasz egyértelmű: a Budapest Banknak. S bár van némi igazság abban, amit az osztályvezető mondott, hogy a városnak hálát „illik” éreznie a bank iránt, mert ha ők nem szállnak

be az építkezésbe, még mindig csak a leégett moziépület állna a város központjában. Mindössze azt kell eldöntenie minden illetékesnek, hogy meddig terjedhet a hála — és az összefonódás — mértéke Szekszárdon.

Wagner Dezső

Mars a Marsra

folytatás az 1. oldalról

duljon a most nyolc hónaposra tervezett Mars-utazásnak.

A Marsnál először „ki kell rakodni” a felszerelést és embereket kell juttatni a bolygó felszínére, hogy ott építsenek támaszpontot — a Holdon szerzett tapasztalatok alapján. Persze a Marson nehezebb lesz: a vörös bolygón óriási viharok dúlnak a széndioxidból, nitrogénből, argonból és kevéske oxigénből álló belélegezhető „levegőben”. Mégis, a Naprendszerben a Mars hasonlít leginkább a Földre és nem lehetetlen, hogy vizet is rejt.

Létre lehet hozni egy másik támaszpontot a Mars holdján a Phoboson: az ott kitermelt talajból ugyancsak kinyerhető az oxigén és a hidrogén — a hajtóanyag.

Bármennyire is emlegetik a költségeket az aggályosok, ennek a vállalkozásnak a végső eredménye még gazdaságilag is felmérhetően lehet — arról

nem szólva, hogy a tudásra éhes embert — amint az néhány ezredév alatt bebizonyosodott — nem lehet leállítani. A szakértők például emlékeztetnek arra, hogy az első holdutazáshoz vezető Apollo-program milyen óriási húzóhatást gyakorolt az iparra és a technika fejlődésére általában a hatvanas években. Ha pedig a program igazán nekilendül, akkor a földi iparnak óriási munkát ad majd, munkahelyek tömegét teremtheti, s egészen új iparágak jöhetnek létre. Távlatokban pedig a Föld arculata is megváltozik.

Alig több mint harminc éve, hogy 1957 októberében az első szputnyikkal az emberiség nekivágott az űrkalandnak. A tempó egyre gyorsult, majd éveken át jött a türelmes kutatás-fejlesztés ideje az űrállomásokon, űrrepülőgépeken. Most feltehetően ismét gyorsulunk.

Fodor György
MTI—PRESS

A kocsmáros jót röhög

„Se kenyér, se tej, a büdös májas hurkát meg köpik a legyek, már zabálnivalóért is kuncsorogni kell...” — Kiabált egy — öltözetéről ítélve a helyi térszben dolgozó — férfi a falusi boltból kijövet, s amit még az utcán is jól hallhatóan dünyögött, azt az olvasó kedvéért sem írom le, meg aztán nem is kell sok fantázia hozzá.

Kis dolog? Az. Mindennapos? Azzá vált.

Jómagam is a boltba igyekeztem, előbb megvártam, betér-e emberünk a sarki kocsmába. Nyertem. Betért. Hogy ő nem evett, az sincs rendben. Meg az sincs, amit a családja kaphatott vacsora helyett... ahhoz sem kell túl sok fantázia.

Szóval bementem a boltba. S lám: se kenyér, se tej, a májas hurkát nem néztem meg. Nosza gyereink tovább. Nem, nem a sarki kocsmába. Oda máskor. Tej és kenyér nélkül nem mehettem haza. Van még bolt a faluban. Külsőre, belsőre is szebb az előbbinél, csak hogy az ürességtől az is kongott. És nem először. Lassan hírtéke sem lesz: a falusi boltok egyre otrombább és gorbombább szervezést sejtve vannak ellátva, fittyet hányva a lakosság igényeire. Főleg igaz ez a városok külső szoknyaszélein elterülő falvakra, ahonnan sokan járnak a városba dolgozni, de ott is vásárolni nem akarnak.

Mire való tovább rontani a boltba is hazatérő(k) hangulatát? Rontják eléggé nyolc óra alatt a még mindig izmosan

meglévő munka- és munkácsi szipolyozások.

Mire és kinek jó ez?

Ja, majd elfelejtem az idő. Munkaidő után negyven perccel üresek a falusi boltok, akik a tizenhét órai zárast pontosan tartják be.

Egyre koldusosabb kínálatú boltok ezek. Javíthatatlan technikai berendezésükkel, az állandóan elromló hűtőpultokkal, megromlott és közömbösen ástó kereskedőikkel (a kivételnek e sorok közt is tisztelet jár, annak a kevésnek) fonnyadt és megszáradt kenyérükkel „hívják” a vevőt. Jut eszembe egy csintalan kérdés is: a falu előkelőségei vajon hol és mikor vásárolnak?

Még szerencse, abban a házban, ahol a hátsó udvarban magas a trágyadomb — ez lehet a bőség jele is — a spájzban lóg még a szalámi, a sonka és a szalonna, de kenyér és tej is kell. A boltból. A falusból?

Csupa kérdés, s a válaszok, sajna, a kocsmában hangzanak el.

A kocsmáros meg jót röhög, s köpköd a markába. Mert jól tudja, a meggyötört, hangulatától megfosztott melós hozzá tér be, mint egy szent helyre a megnyugvásért.

Van is nála hideg sör, bor és pálinka, meg ami még a vendég szerint szükséges. Nyitva is tartja a „boltot” a jóézés időhatáráig. Sírva mulatnak ott vacsora nélkül, az helyett.

— filó —

Londoni produkciók

A Katona kitűnő kritikája

Fergeteges tetszésnyilvánítással búcsúzott a londoni közönség a Katona József Színházról: a vasárnapi utolsó előadás csak úgy, mint az előző 11 alkalommal hatalmas sikere volt az Old Vic színpadán fellépő társulatnak. A szokatlan kánikula ellenére a revizor délutáni előadásán ismét megtelt a nézőtér, s a közönség tapsviharral méltatta Gogol vígjátékának mai környezetbe áthelyezett tolmácsolását. Az ezen a héten véget érő londoni nemzetközi színházi fesztivál értékelésében igen előkelő helyet kapott a Katona József Színház mindkét előadása, az Ascher Tamás által színre vitt Három nővér éppúgy, mint a Zsámbéki Gábor rendezte Revizor. „Ha 10 év után még indokolni kell, miért van szükség a londoni nemzetközi színházi fesztiválra, akkor a legjobb érv mellette a Katona József Színház két produkciója” — írta az Evening Standard. A Time Out című színházi magazinban a kritikusok a fesztivál produkciói közül első helyre a revizor előadását teszik. Kétségteljesen szerencsés volt a darabválasztás is: bár az Old Vic technikái felszereltsége szinkrontolmácsolást tesz lehetővé, tudjuk, milyen zavaró lehet a nyelvi nehézség. A magyar művészeknek a sok hízelgően jó kritika mellett emlékezetes marad, ahogyan a történetesen Laurence Olivier halálának napján megtartott első előadásról az angol színházi emberek megemlékeztek. „Ezt a nemzetközi színházi világ számára oly szomorú estét könnyebb volt így

eltölteni, egykori nagy sikerei színképén, a patinás Old Vic nézőtérén, amikor a magyarok nagyszerű előadása volt színen, olyan előadás, amely neki is tetszett volna — írta az egyik napilap színházi rovata. A tapasztalatokat összegezve Zsámbéki Gábor, a Katona József Színház igazgatója az MTI tudósítójának adott nyilatkozatában elmondta: érthető, hogy a kritikusok politikai aktualitást kerestek és részben találtak is az előadásban. Ebbe belefért az is, hogy némelyikük kevesellte a párhuzamot, s szívesebben vett volna több egyértelmű utalást a mai Magyarországra. Valamint az is, hogy mások nagyon is értékelték a mai környezetbe helyezés üzenetét. A londoni vendég szereplés a Katona József Színház életében igen jelentős állomás — mondtta Zsámbéki Gábor. Nemcsak azért, mert Londonban, különösen a nagy múltú Old Vicben játszani és sikert aratni nem csekélyesség, hanem azért is, mert a színház nem ritka külföldi vendég szereplései enél a mostaninál méretben is korlátozottak voltak. Még soha nem fordult elő, hogy a társulat 12 estén át játszott volna valahol.

A produkció erényeit — és talán ez a legérdekesebb tanulsága a vendég szereplésnek — a közönség és a kritikusok egyaránt egyfajta, itt Angliában nehezen elképzelhető társulati összeforrottságnak tulajdonítják. A helyzet azért olyan paradox — mondtta Zsámbéki Gábor — mert a Katona József Színházat valami olyasmért éri

rengeteg dicséret, amit a magyar színházi életben most éppen a széthullás veszélye fenyeget. A színházi struktúra változóban van: az egyes színházak, művészek mindinkább hajlanak arra, hogy jobb egyéni boldogulásuk érdekében ne kötődjenek egyetlen társulathoz. Miellesleg a nem megfelelő anyagi ellátottság is e széthullási folyamatnak kedvez. Ilyen körülmények között ugyancsak elgondolkodtat, hogy az angol színházi élet bennfentesei, nemcsak kritikusok, hanem rendezők, színészek, producerek éppen ezt a társulati összességüket irigylük a magyaroktól, mert a náluk kialakult struktúrában, amikor egy-egy produkcióra szerződtek a színészeket, szinte elképzelhetetlen ez a harmónia. Ugyanígy — folytatja a gondolatot Zsámbéki Gábor — az angoloknak feltűnt: a társulat intézménye teszi lehetővé, hogy a legkisebb epizód szerepet is tapasztalt színész alakítsa, ami ugyancsak elképzelhetetlen, ha egy-egy darabra áll össze a társulat. A közönség és a kritikusok elismerése mellett nem jelentéktelen az angol színészek érdeklődése. Rengeteg levél érkezett angol szakmai körökből, és a tudósító maga is láthatta: a búcsúelőadás napján is sok angol kolléga várta a magyarokat a művészbemutatójánál. Közülük többen kértek (és kapták meg) az igazgató támogatását ahhoz, hogy Budapesten tanulmányozzák a színház működését.

Szászi Júlia (London),
MTI—Panoráma

Ki játszik tízezrek életével?

Akik túrik a curie-keket

Az emberi szervezet túróképeségének vizsgálatára irányuló hároméves kísérlettel ér fel, hogy a csernobili katasztrófa következtében még mindig több mint nyolcvanezer ember él olyan súlyosan szennyezett területen, ahol a háttérsugárzás meghaladja a 15 curie értéket. Néhány településen a lakosságot érő sugárzás 140 curie felett van, ami több nagyságrenddel haladja meg a normális értéket — írja a hétfői Pravda. A nagy sugárzás miatt egyre sűrűbben kerülnek gyermekek kórházba radioaktív jód okozta pajzsmirigy-rendellenességekkel. Jelenleg a térség több településén az emberek hangulata a baleset utánira emlékeztet. A közelmúltban tüntetések voltak Cserikovban, Krasznopoljban és több napos sztrájkot tartottak Na-

rovlja tüzeiben, tiltakozva a hatóságok passzivitása miatt.

A helyi szervek a baleset után nem állították le a május elseji felvonulásokat, ami súlyos egészségkárosodást okozott. Az elmúlt három évben a hatóságok több millió dollárt költöttek a területen beruházásokra. Így egyedül a krasznopolji járásban 60 új üzletet építettek, noha az emberek a sugárzás miatt elköltöznek a térségből. Máshelyütt új szarvasmarhatelepet létesítettek ott, ahol a háttérsugárzás meghaladja a 49 curie-t, több település lakóit a különösen veszélyes körzetekből a mindössze néhány kilométerrel odébb felépített új falvakba telepítették, ahol alig valamivel kisebb a sugárzás. A lap bírálta azt is, hogy több mint há-

rom éven át titkosak voltak a terület szennyezettségéről készített térképek, így csak utólag derült ki, hogy több mint 36 újabb településről kell az embereket kitelepíteni.

A térségben élők nem rendelkeznek a munkavégzéshez szükséges egyéni dózismérővel, mert a szovjet belügyminisztérium és az egészségügyminisztérium „hogy ne korbácsolják fel a szenvedélyeket”, utasította a gyártót a termelés csökkentésére. Súlyos gondot jelent, hogy a sugárzás következtében egyre növekszik a különböző megbetegedések száma, a szükséges gyógyszereknek csak kétharmada áll rendelkezésre, és a kért műszereknek is csak hatvan százalékat kapják meg a terület egészségügyi intézményei — írja a lap.

(Meg)Uno Szoszuke

Nem a gésa kilengése

Lemondott kormányfői posztjáról Uno Szoszuke japán miniszterelnök hétfőn délelőtt, azt követően, hogy pártja a vasárnapi választáson minden valószínűség szerint elvesztette többségét a japán szenátusban. „Ezért a (választási) vereségért a teljes felelősség az enyém” — mondta Uno. „Országunknak más országokkal meglévő kapcsolatai nem fognak változni” — hangsúlyozta, hozzátéve, hogy mindaddig hivatalában marad, amíg utódját, mintegy egy hónapon belül, meg nem választják.

Uno most bejelentett távozása ugyanakkor politikai vákuumot hozhat létre az ország élén, mivel nincs bejelentett utódja, s botrányokkal küszködő pártjának, a Liberális Demokrata

Pártnak nehéz lesz megfelelő politikust Uno helyébe találni.

A vasárnapi, a szenátus helyeinek feléért folytatott választásokon a LDP — nem végsőleges adatok szerint — elvesztette többségét a felső házban. Első alkalommal történik ez meg azóta, hogy a párt 1955-ben hatalomra került. Az eddigi adatok szerint az ellenzéki pártok 136 helyet szereztek meg a 252 tagú szenátusban, jóval többet a szükséges 126-nál. Az LDP-nek ahhoz, hogy többségben maradjon, a szavazásra került 126 helyből 54-et kellett volna megszereznie, ezzel szemben a várható eredmény 40 alatt van. A vereség okaival kapcsolatban feltett kérdésre Uno a sajtótervezetelen azt vá-

laszolta, hogy abban az áprilisban bevezetett és nagyon népszerűtlen adóemelés, a Recruit céggel kapcsolatos botrány és a liberalizált mezőgazdasági importpolitikával szembeni elégedetlenség játszott főszerepet. Nem említette azonban a nevéhez kötődő szexbotrányt (állítólag gésának fizetett a „szolgáltatásáért”), s ez nagymértékben csökkentette az LDP presztízsét, különösen a női szavazók körében.

A vasárnapi választási vereség ellenére az LDP továbbra is az uralkodó párt marad, mivel a párt többséggel rendelkezik az alsóházban, de valószínűleg előrehozzák a csak jövő júliusban esedékes alsóházi választásokat.

Coli, a bányász (1.)

Amikor a temetés előtt beléptem a Vigadóba, és az egyik terembe vezettek: „Ürsten, mondom, mintha a hajdani cellában lennék”. Ott láttam egymás mellett az évek hosszú sora alatt megismert arcokat.

Most egyelőre ne szóljunk a börtönben eltöltött évek számáról, se a halálos ítéletről, amit másodfokon váltottak a börtönbüntetésre. Ezekről a dolgokról azt mondtam, nem akarsz beszélni, hát ne beszéljünk. Felejtjük el. A becenevedből következtetve bányász vagy.

Voltam. Ezért ragadt rám ez a név a börtönben.

Na, meg gondolom a teremtés miatt is. Hogy szokták volt mondani, ugyancsak „kinyitott” az Isten markából. De nem ez a lényeg most. Hogyan keveredtél az ötvenhatos forradalom viharába?

Nem keveredtem, hanem önszántamból mentem. De egy kicsit előbből kezdeném. En mindig olyan munkahelyeken dolgoztam addig, ahol belelátam a nagyok kártyáiba. Például, amikor a tejiparban normás voltam, mindig úgy kellett a normát megállapítani, hogy azt a melós lehetőleg, ne tudja teljesíteni, tehát ki legyen zárva a nyereségből, ugyanakkor a vezérek mégis megkaphassák a nagy pénzeket. Nekem ebből elég volt. Megutáltam az egészet. Elmentem vajúrtanulónak Dorogra. Tokodaltáron dolgoztam. Mondanom se kell, hogy itt is csalódtam. Az a gyerek lett a kiváló, aki nálamnál, de még sok másinál is rosszabb

tanuló volt. Miért ő kapta a ki-tüntetést? Azért, mert ő volt a DISZ-titkár. Elhatároztam, hogy irthagyom ezt az egész kócerájt. Disszidálok. Fölültem a vonatra, Győrig jutottam. Ez már '56-ban volt. Jönnek az igazoltatók. Hova megyek? Bécsbe, mondom. De nem volt se útlevelem, se semmilyen papírom. Persze, hogy leszedtek a vonatról. Esztergomba vittek, ahol hét hónapot kaptam tiltott határátlépés kísérlete miatt. A börtönben ért a forradalom. A felkelők kiszabadították a politikaiakat és minket is. Esztergomban, akkor már megalakult a nemzeti bizottság, de a tanácsházára nem tudtak bemenni, mert katonák őrizték. Tudakoltam én is, hogy mi a helyzet. Mondták, forradalom van, elzavarnak a helyéről minden rákosistát és a nép veszi át a hatalmat. Nekem ennyi elég volt. Lefegyvereztük a börtönőröket, de azoknak csak két pisztolyuk volt, meg talán egy géppisztoly. Valaki azt mondta, menjünk a párházba ott sok fegyver van. Volt is, de mind vastagon zsírban. Meg kellett tisztítani őket. Azután mentünk a tanácsházához. Jön a kiskatona: „Mi van fiúk?” Mondom neki, jöttünk a tanácsházát elfoglalni a nép nevében. Nem akadékoskodtak. Szépen elvonultak. Eppen ülésezett a tanács. Feloszlattuk, a nemzeti bizottság meg elfoglalta a helyüket. Közben az esztergomi páncélosok körülvették az épületet tankokkal, és löni kezdtek. Lőtünk mi is, de kénytelenek voltunk visszavonulni, mert

olyan gyenge volt a fegyverzetünk, hogy azzal nem lehetett eredményesen felvenni a harcot. Akkor kezdtem el azon gondolkodni: miféle forradalom ez? A magyar katona lövi a magyar nemzetért. Én ebből nem kérek. Otthagytam csapat-paport. Disszidálok. Megint csak Győr lett a végállomás. Látok egy járőrt. Egy katona, egy rendőr, egy nemzetőr. Leszálok a vonatról. Mondom nekik, hát ti hogyan csináljátok ezt? Esztergomban a magyar katona öli a magyar felkelőt, ti meg itt együtt járőröztök? Mondják, ha kíváncsi vagyok rá, elvezetnek a nemzeti bizottságba, ott majd megmagyarázzák. Ugy is lett. Egyenesen a nemzeti bizottság elnöke elé kerültem. Hosszasan elbeszélgettünk. Úgy látszik megtetszettem neki, mert egyszer csak azt mondja: „Merné-e vállalni, hogy visszamész Dorogra és ott megszervezed a bányászok között a nemzetőrséget?” Vállaltam. Kaptam tőle megbízólevelet, autóval visszavittek Dorogra. Nem sokat kellett agítálnom. Egy-kettőre összejött egy 40–50-es csapat. A rendfenntartás volt a dolgunk. Itt történt, hogy értesítenek bennünket: megtámadták egy ávos lakását. Meg akarják lincselni a tisztet. Kimentem a rohamosztaggal, szétszlattuk a tömeget, az ávost letartóztattuk és átadtuk a katonaságnak. Később ez is egy terhelő pont volt a vádiratomban, „személyes szabadság korlátozása” címén. Ha hagyom a fickót meglincseltetni, akkor eggyel keve-

sebb a vádpont is. Ekkor már október vége felé jártunk. Mindenhol megalakultak a nemzeti bizottságok és a rendfenntartó nemzetőrségek. A dorogi bányász nemzetőröknek én voltam a parancsnokuk, rendfokozat nélkül. Polgártársaknak szólítottuk egymást.

— Volt sok dolgotok?

— Nem mondhatom. Viszont Esztergomban történt egy szörnyű eset. Egy tankból, ma sem tudom pontosan oroszok, vagy ávosok voltak-e benne, rálőttek egy autóbusszra, amelyben tanítóképzős lányok voltak. Borzalmas volt. A busz eleje teljesen szétment. Az úton leszakadt fejek, karok, szétrombolt testek. Ezeket az orvlövészeket ugrasztottuk meg.

Különbö a helyzet normalizálódottnak látszott. A forradalom győzött az egész országban. Nagy Imrék már el is döntöttek, hogy november ötödikén megindul a munka és mi is letesszük a fegyvert. Akkor történt, hogy visszajött egy szennel szállító teherautó-konvoj Pestre. A János kórház részére küldtük a szennel, de az oroszok nem engedték be. Körülvették a várost. Ez már november elsején volt. Na mi aztán bevittük a tüzelőt Pestre. Akkor már voltunk kétszázötvenen, jól lefegyverezve. Esztergom-Táborból kaptuk a fegyvert. Bejuttunk Pestre, ott is maradtunk a harcokban.

(folytatjuk)

Feljegyezte: CZS

Kakaskodás?

Harmadszor ismételte meg a nemrég megalakult Magyar Október Párt azt az utcai akcióját, aminek során a budapesti belvárosban húzódo Münnich Ferenc utcát visszakeresztelte korábbi nevére, Nádor utcának. A megismétlés azért vált szükségessé, mert az egyik nap kiragasztott feliratokat másnapra a hatóság eltávolította. Másodjára is ugyanez történt.

Van-e értelme ennek az akciónak, ennek a — mondhatnám úgy is — szívóskodásnak? Bizonyára sokan vélekednek úgy, hogy mihaszna dolog ez, fölösleges kakaskodás. Végére is nem mindegy, mi a neve annak az utcának? De ha már mindenáron meg akarják változtatni az utca nevét, miért nem az illetékes hatósághoz benyújtott petíció útján szorgalmazzzák ezt, miért önkényes cselekvéssel akarnak célt érni?

Magam is hajlamos lennék elfogadni ezeket az ellenvetéseket, de gondolkodóba ejt valami. Az, ami a Kádár János temetése kapcsán mutatkozott meg. Nevezetesen: az a törekvés, hogy összebékítsék a tüzet a vízzel, a forradalmat az ellenforradalommal. Az a törekvés, aminek a fennálló hatalom bizonyos körei adnak hangot, de aminek a társadalom egy része is hívétül szegődik vagy inkább behődöl, és aminek a lényege az, hogy 1956 forradalmának látszólagos tisztelete mellett fenntartsák a kádári ellenforradalom kultuszát. Ezt veszélyes törekvésnek tartom.

Veszélyes azért, mert félrevezetheti a társadalom igazi demokráciát akaró erőit. Lefegyverezheti őket, elhithetve, hogy nem kell ide semmiféle elszánt ellenzéki tömegmozgalom, a mi felvilágosult és nagylelkű kommunista pártunk magától is kész végrehajtani a kívánt változásokat. Miközben — ugyebár — Kádár és fegyvertársai érdemeit is elismeri, hiszen ők — úgy mond — valójában ugyanazt akarták...

Nos, ez nem igaz. Kádárék egészen mást akartak, és egészen mást csináltak. És árulásból, hitszegésből, vérből született ellenforradalmi rezsimüknek egyik vezéralakja volt az a Münnich Ferenc, akinek a nevét most el akarják távolítani az utcanevtáblákról egy — meglehet — türelmetlen és módszereiben radikális csoport tagjai. Ez a csoport azonban helyesen ismerte föl, hogy itt nem egy utcanévrol van csupán szó, hanem jelképről, mely elfogadhatatlan. És ezt épp manapság hasznos másképpen, közérthetőbben is demonstrálni, mint petíciókban és hivatali beadványokban.

G. Gy.

D Á T U M

3

1989. július 25.

Együtt „a párttal”?

Új színfolt a magyar közéletben

folytatás az 1. oldalról

Támogatjuk! Követeljük! Elég volt! Éljen és ki vele! — Ilyen feliratok voltak olvashatók a táblákon, de akadt egy-kettő minden felirat nélküli, üres tábla is. A csoport ütemesen menetelt, sorából időnként felhangzott a szavalókórus: Többé nem kell! Hurrá neki! Lefegyverző kizserelés!

Mikor a kiáltások abbamaradtak, a menet mögött lassan haladó furgon hangerősítője vette át a szót, és magnószalagról hangzottak fel hasonló furcsa jelszavak. A csapat közben kiért a Hősök terére, és megállt az Ismeretlen katona emlékművénel. A zászlórúd hordozója átadta a rudat a mellé állóknak, majd előrelépett és rövid, de harsány beszédet rögtönzött:

— Fejlődő demokráciánk immár nem lehet meg anélkül! Vállvetve a dolgos magyar és a dicsőséges, de meg fogjuk mutatni a világnak! Pusztuljanak az ügynökei! Velünk ezentúl számolni kell, és ez milliós megtakarítás a népgazdaságnak!

A beszédet élénk tapssal fogadta a csoport és a körülötte közben összesereglett öt-hat-ezer ember, majd a gyűlés rendben szétoszlott.

— Mi volt ez, uram? — léptem most a szónokhoz.

— Bemutató tüntetés kisvállalkozásban, gmk-alapon,

bianco transzparenssekkel és bianco beszéddel. Elvállalunk mindennemű politikai megbízást, a lakosságtól éppúgy, mint a közületektől. Készek vagyunk megmozdulni a gyalogosok ellen, felvonulunk külföldi államférfiak repülőteri fogadtatásához, tiltakozunk a NATO-rakéták ellen és a rakéták ellen általában, jelző nélkül is. Ésatöbbi, ésatöbbi.

— Örvendetes ez a fejlődés. De lesz elég megbízatásuk?

— Kérem, a profi munka mindig fölényben van az amatőrrel szemben. Mi pontosan tudjuk, meddig lehet elmenni — a jelszavakban is, földrajzi értelemben is. És gondoskodunk az összes hatósági engedélyről, kellékről, a rendőri díszkísérettől a laptopokig és koszorúig. Mi is jól járunk, a megbízók is jól járnak. Gondolja csak meg: mennyi embert vontak el eddig hasonló megmozdulások a termeléstől vagy a pihenéstől. A zömét mi most magunkra vállaljuk. Jó, a május elsejét még nem, de az összes többi csak szervezés dolga lesz számunkra.

— És mi a cég neve?

— Pluralizmus Gmk.

— Főállásban vannak valahol a tagjaik?

— Igen, a pártközpontban.

Ravasz Győző

Nyílt levél Dr. Vida Ferenc nyugalmazott legfelsőbb bírósági bírónak

Nem a szokványos megszólítással kezdem leveletem, mert miután július 21-én a Kossuth rádióban meghallgattam a Nagy Imre perrel kapcsolatos nyilatkozatát, a legcsekélyebb mértékű tiszteletet sem tudom megadni Önnek.

Mielőtt bekapcsoltam a rádiót, abban reménykedtem, hogy lelkiismerete végre rádobogott arra, hogy az 1958. június 15-én kihirdetett és 16-án végrehajtott ítélettel, milyen szörnyű és jóvátehetetlen igazságtalanságot követett el „népi ülnök” társaival együtt. Biztam abban, hogy az ország törvényes miniszterelnökének és honvédelmi miniszterének, valamint sorstársainak halálra illetve szabadságvesztésre ítéltése miatt a rádió nyilvánosságát kihasználva alázatosan bocsánatot fog kérni elsősorban a sokat szenvedett hozzátartozóktól, de a három évtizeden át hallgatásra kényszerített magyar néptől is.

Sajnos, nem ez történt. Figyelmen kívül hagyta, hogy az igazságtalanul elítélteket a Legfőbb Ügyész törvényességi óvásának helyt adva a Legfelsőbb Bíróság — melynek nyugdíjazásáig Ön is tagja volt — bűncselekmény hiánya miatt felmentette. Kijelentette, hogy most is bűnösnek tartja őket és elítélné, de nem biztos, hogy halálra. Nem riadt vissza Nagy Imre emlékének meggyaláztatásától sem, kijelentve, hogy rosszhiszemű volt és harcostársait is becsapta. Elmondta, hogy Nagy Imrének 1956. no-

vember 4-én az ENSZ-hez intézett felhívása a harmadik világháború kitörésének veszélyét idézte elő.

Nem gondolja-e, hogy legalább ugyanolyan veszélyt idézett elő az a nagyhatalom, melynek vezetői néhány magánember (Kádár és Apró, Dögei) kérésére harcokcsik ez-reit vetették be a törvényes magyar kormány megdöntésére és a népfelkelés leverésére s a hivatalos tárgyalásokat folytató honvédelmi minisztert, a nemzetközi jog megsúfolásával a tárgyalóasztalnál tartóztatták le.

Elismerte, hogy a per során néhány eljárási szabályt megsértettek. Többek között nem biztosították a nyilvánosságot a vádlottak kérésére ellenére, az iratokat a bíróság tagjai is csak a BM helyiségeiben tanulmányozhatták és csak az Igazságügyminisztérium által kijelölt ügyvédek láthatták el a védelmet.

Elmondta, hogy bár Kádár János megígérte, nem lesz büntető eljárás Nagy Imre és társai ellen, mégis lefolytatták a pert. Ez azonban már nem Önre tartozott, hanem Kádár Jánosra, aki írásbeli garanciát adott arra, hogy a jugoszláv nagykövetség menedékkert kapott politikuskok és családtagjaik bántatlanul hazamehetnek. Sajnos azonban a szovjet gépkocsivezető más irányba vezette a buszt és végül is a „testvéri” Romániába kerültek akarataik ellenére a menedékkert „élvezők”.

Elismerte, hogy dr. Domokos nem a valóságnak megfelelően tájékoztatta Szilágyi József betegségéről, de annak ellenére, hogy ez a vádlott teljesen egészséges volt, mégis elkülönítette ügyét és a többieket megelőzve felakasztatta, mert túlságosan kellemetlen volt bátor magatartása. Kiszolgáltatott helyzetében is kifejtették, nem ők döntöttek meg a szocializmust, hanem Rákosiék. Ön a megtorló gépezet engedelmese tagjaként nem lazált — saját szavai szerint — hanem igyekezett eleget tenni az elvárásoknak és a per tárgyalásakor naponta 9–22 óráig tartó kemény munkával kiérdemelni Korom, Szalma és más „fontos elvtársak” elismerését, bizalmát.

Nem kis meglepetést okozott azzal a kijelentésével, hogy nem híve a halálbüntetésnek, mégis nagyon sok embert ítélt halálra. Felmerül a kérdés, vajon mi lett volna, ha híve lenne? Éreznie kell a felelősséget Önnek és mindazoknak a bírónak, politikai és katonai vezetőknek, akik fiatal férfiak és nők százait ítélték halálra, illetve a békés tömegbe lövettek Budapestén a Kossuth téren, Mosonmagyaróváron, Salgótarjánban és másutt. Megtörtént az is, hogy azt a fiatal embert, aki cselekményének elkövetésekor csak 16 éves volt, két évig börtönben tartották és 18 éves korának elérésekor végezték ki. Ilyen barbárságot még a fasiszták sem követtek el.

Felelősségét az sem csökkenti, hogy a Déry Tibor elleni perben nem merte vállalni a halálos ítélet kimondását ülnökei akarata ellenére. Végül is miután a független igazságszolgáltatás jegyében Marosán György összeszidta az ülnököket, az író életben maradt, de 12 évi börtönre ítélték.

Az Önről kialakult képet az sem teszi szebbé, hogy tiltakozott a bíróság tagjai részére a BM alkalmazottak által felszolgált külön ebéd és bor elfogyasztása ellen. A per ügyésze Szalai József volt. Róla Önnek nincs jó véleménye. Úgy nyilatkozott, hogy sok mindent meg kell bannia. Ha az ügyésznek, aki csak vádol, sok a megbánni valója, vajon mennyi lehet a bírónak, aki meghozza az ítéletet?

Ön azonban eddig még nem bánt meg semmit. Bizom abban, hogy hamarosan eljut annak felismerésig, igenis felelős az ítéletei alapján ártatlanul kivégzettek életéért, mert bírói hivatásának megsúfolásával egy hatalmi gépezet kiszolgálójaként, nem a tények és bizonyítékok mérlegelése alapján, hanem indulataitól elragadtatva hozta meg ítéleteit.

Remélem, ráddöbben arra, hogy erkölcsi kötelessége az őszinte megbánás.

Szekszárd, 1989. július 23.

Dr. Simor István nyugalmazott jogtanácsos

Történéseink

Az emberek gyakran két arcot viselnek, s néha másként gondolkodnak, pedig csak gondolkodni szeretnének.

Levelét megírta, én választam. Írtam azt is, minden rendben, a feldobott téma több mint meglepetés. Olyan véletlen, amiről szót kell cserélni.

A megyeszékhelytől nem messzire terülő községben él. Szolid méretű, hangulatot kel- tő, ízlést sugalló belső berendezésű házban. A teraszra invitált, s kínált ott, s tolt is alám egy széklet. A hófehér asztalról vakítóan cikáztak szemembe a napfény egyre erősödő sugarai. De hiszen nyár van. Fülledt, meleg és száraz nyár.

A bort tisztán ittuk az öblös pohárból. Nem adtunk időt a felmelegedésre. S miközben a hideg hegyél kellemessé tette felhevült testemet, őt néztem.

A rokonomat. Merthogy névről az. Csakhogy ő nem újságírásra adta fejét, s mert jómagam bátorkodom e szellemi pályán még szellemeskedni is, hát ettől lettek őneki problémái.

— Hát, mondd el rokon, mi is bánt? — törtem meg a bortól ellágyult csendet.

Még látszott a töprengés az arcán. Vívódott. Kortyolt még a borból, aztán ömlött a bánat belőle: nem is oly régen a gyárban is olvasták — tudod, ahol dolgozom — azt az újságotokban megjelent címdali cikket, amiben a demokrácia fel-élesztéséről, annak sürgős alsó

szinteken is történő bevezetéséről írtál. Az olyan módon megfojtott demokráciáról, amit ma is, sok helyütt a ládába zárnak...

— Vagy éppen kosárba, fiókba, nem mindegy, ha zárva van?

— De, persze. Nálunk viszont láda függ a falon, s tényleg a melós orra előtt lóg a beste. Egy elvtársunk, az MSZMP üzemvezetőségi tagja, hogy-hogynem, de olvasta, s javasolta — feltételezem — elolvasni, nyilván felháborodott véleményének kinyilvánításával az igazgató úrnak is, vagy nem is tudom az elvtársnak, szóval ő is elolvasta.

— Örülök, hogy lapunkat az elvtársak is olvassák!

— Hát még én! Nekem abból nem sok örömöm lett. Megsértődött az igazgató. Személyes sértésnek vélte az írást, s fogta fel ellene szóló intrikaként.

Kortyolnom kellett a borból. Éreztem, az én kedves rokonom történései értetlen kitörései lesznek egy, már betemettenek vélt kútból.

— És, tovább...?

— És?! Kifüggesztette az üzemi faliújságra a cikkedet, mellé ugyanolyan terjedelemben — erre gondosan ügyelt — a válaszáat, mit nem is nekem — mert velem ugyan szót sem váltott — inkább a dolgozóinak szánt. Igen, a dolgozóinak, kiket a sajátjának tud, vagy érez, nem is tudom.

„Olvasta-e?” volt a címe. Amit biztosan bal kézzel írt, s ezt azért említem, mert egykor úgy nyilatkozott a firkászokról, rólatok: „jobb kezemet bedugom a seggembe, ballal meg én is írok úgy, mint ők”.

Tollforgató munkatársunk — kezdte így — arra vetemedett, hogy a demokrácia szó- kaként lépjen fel. Szidta a szerkesztőt, hogy ilyen iromány mitől kerülhetett a címdalra, miközben egy sort arról regélt, az újságotok számára is voltaképpen egy szimpatikus lap. És

elkezdte védeni a ládáját. Hogy annak eredete Japán — ezt nekem, vagyis neked illene tudni — és ott aztán bevált módszer lett.

Nevetséges! Az, hogy a japán és a magyar láda így lett összehasonlítva. Azért ott mások a viszonyok, s hová juotak a ládák nélkül! — szakítottam meg rokonomat hangos morfondírozással.

... meg aztán az ő ládájába már került a piszkon kívül négy javaslat, okosak és hasznosak. Én nem tudtam róluk, a faliújság nem adta hírül. A továbbiakban feltette a kérdést: mit tettem én valaha is — és felsorolta mozgalmas mozgalmi életem minden állomását, annak megállóhelyeinek, belső falainak ismerete nélkül — a demokrácia fejlesztéséért, mi-

ért fordítottam hátat akkortól, hogy az előnyeimet elvesztettem?

— Nocsak, mozgalmi múlt van a hátad mögött?

— Így helyes. Múlt az. Nem tudom milyen jócímén kért ő számon, a nyilvánosság előtt, a faliújságján, már-már rágalmozás az, ahogyan tette. Örökre temetett múlt. Még-hogy nekem voltak érdekössze- fonódásaim?! Röhej! Már akkor is rebellisnek hívtak. Állandóan kioktattak: mit és hogyan kell szólni, tenni. Én időben, a magam sugallatára, a saját felismeréseim hatására mutattam meg a hátamat minden kom- munista-diktátori szervezetnek. Ráuntam az eredménytelen belső, de a külső harcokra is. Ma undorító élményként hat rám a soraik közti vegyülés.

— Szóval a fejedre olvasott az igazgatód kígyót is meg békát is, abban a hitben, azt remélve így menti meg önmű- mündéjét, s így szennyezi be azt, mit te viselsz. Derék dolog.

— Ez aztán az. Az emberek, közeli munkatársaim meg csak furcsálják a történést. A többség nyugtat, nevet a dolgon, mondván: ha így akarja a főnök saját maga alatt kivágni a fát, ám tegye. Csak azon a fán, valamelyik ágon lógok én is. Akad, aki védi. Nem tudom félelemből-e, avagy a megfe- neklett közönbösség, a „f üg- gem” tisztelete miatt? Ami a tény: amíg ő, és ők az erős em- berek, s egyre inkább ok nélkül azok, addig állni fog az a tila- lomfa, s lombjai azt susogják, szerte szét: „ne szólj szám, nem fáj fejem”.

El kellett történetem „me- sélnem”, hogy meghallgassa azt, amit máshol nem mondha- tok el.

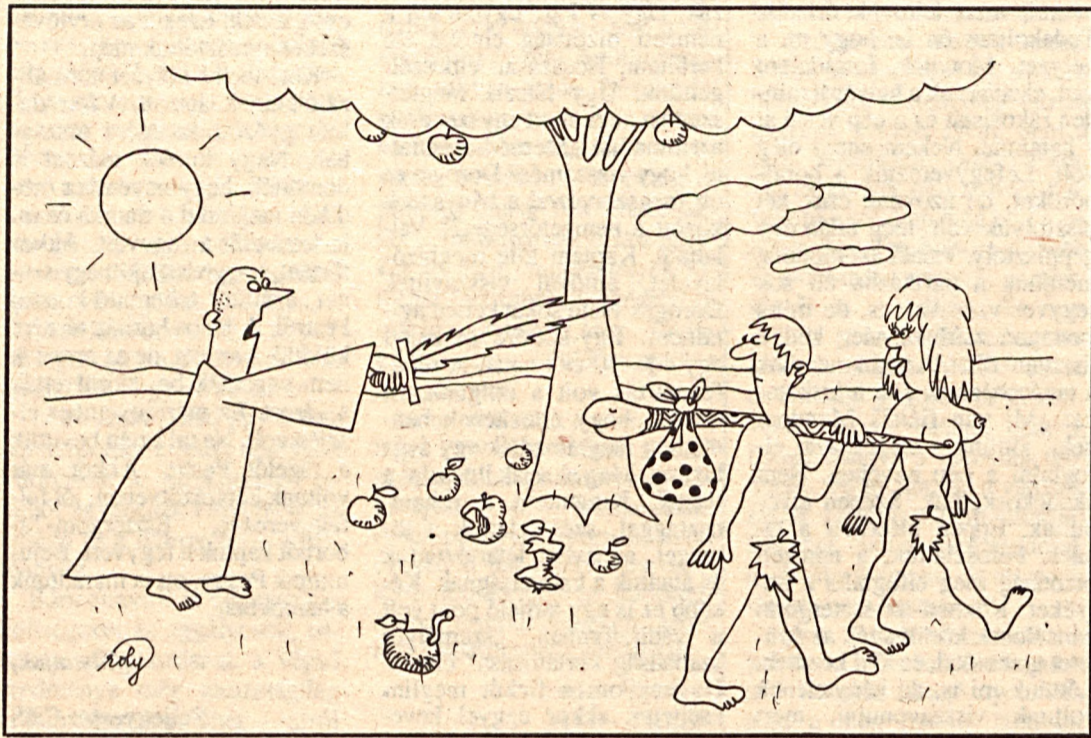
Ittunk még egy pohár bort, majd másról beszélünk. Már viccelődött is az én rokonom, látszott, attól tényleg megnyu- godott, amitől lelke azon az es- tén megtisztult.

Az utolsó vonat vitt vissza a városba.

Az üres kupéban sem tudtam ülve megmaradni. Szívtam, mi több, rágtam sorjában a cigaret- tákat, s megint hangosan kezd- tem el morogni: Jog ott, hol erő. Így látják az emberek, te- hát azt mondják: jog azért, mert erő. S nem inkább ezt: jog ott, hol az erő igazságosan tükröző- dik vissza.

1908 után, 81 évvel később is a mának üzenő gondolatok, amit elmorogtam, nekünk, akik ma sem tudjuk eldönteni mi az összhang.

(Petőfi)

Demse Péter székely pap

Aranymise Klézsén

— Sokan eljöttek az arany- misémre szülőfalumba, a román-iai Klézsén. Sokan azért, hogy magyar szót halljanak. El- mondtam nekik, de nincsen en- gedélyem anyanyelvemen mi- sézni. Elnézésüket kértem, ha néha akadozik majd a beszé- dem, már 48 esztendeje annak, hogy románul miséztem. Meg- értették. — Így kezdte mondó- káját Demse Péter plébános, aki aranymisét tartani utazott Klézsére, s akiről azt gondolták a hívek — olvasóink is tudhat- ják — hogy elveszett. Ám szer- cencsére megkerült. Most a zombai parókián ülünk. Körü- löttünk könyvek. A falon Krisztus-kereszt. Az előttünk lévő kisasztalon váza, benne apró, piros rózsza. A mindenna- pi sietségünkben elfelejtett har- moniát hirdeti itt minden szeré- nyen.

Kukla pap idejében történt

Péter bácsi mesél; a hajdan- volt kisfiúról, Klézséről, a szü- lőfalujáról.

— Már akkor nem volt sza- bad nálunk magyarul beszélni, amikor én kisfiú voltam. Hiába éltünk színtiszta magyar falu- ban. Volt egy papunk, aki ma- gyar származása ellenére románul misézett. Gyóntatni viszont magyarul gyóntatott. Annyi emberség szorult még bele, hogy advent és nagybőjt idején magyar papot hívott a falusiak- nak.

Rövid történelmi áttekinté- séből megtudom, hogy nem a

mostani az első alkalom, hogy nem tanulhatnak a csángók anyanyelvükön és a papjaik is csak románul misézhetnek. Hiába akarta magyarul dicsérni valaki az Istent, nem lehetett, csak 1948-1960-ig.

— Hogyan lett pap Péter bácsi?

— Ó, az már nagyon régen volt — mosolyog a plébános úr. — Még Kukla pap idejében történt. A plébános megkérdezte a lányokat, nem akarnak-e apácák lenni. Kicsit csalódott volt a válasz után, de azt is megkérdezte, nem tudnak-e fiúkról, akik papok akarnak lenni. Ekkor fordult meg el- őször a fejében, hogy a lelke- szí hivatást választom magam- nak. Később olyan nagyon akartam azt, hogy felsőbb isko- lásként sem tudtam más pályá- ra gondolni.

Nem voltak gazdag család. Amikor az édesapja indult vol- na katonának az első világhá- borúba, édesanyjának annyi pénzre sem volt, hogy a kis Pé- tert, aki nagyon beteges volt, ha meg találna halni, el tudja te- metetni. Az édesapja hozott valahonnan deszkát koporsó- nak. Aztán elment a harcba és ott is maradt. Édesanyját 9 éve- sen veszítette el. A jóeszű fiúcskát a testvérei, az egyhá- zközösség és a helyi pap segítette. A tandíjhoz hiányzó 1000 leit is ő adta.

Szent Péter sírjánál szentelték pappá

Mint hadiárva, kapott ugyan pénzt is, de azt elküldték a sze- mináriumba tandíjként.

— Ki segítette Önt, hogy ta- nulni tudjon?

— Akkoriban akadtak olyan módos emberek, akik adományokat adtak a szegény gyerekeknek. Nekem is volt jó- tevőm, akit ugyan személyesen sohasem ismertem meg, de az adományokat mindig megkö- szöntem levélben neki. Őt évig tanultam Jasban. Mivel szor- galmas diák voltam, lehetőse- gem nyílt arra, hogy Rómába menjek filozófiát és teológiát tanulni.

— Mikor szentelték pappá?

— Szent Péter sírjánál szen- teltek pappá 1939-ben, ezelőtt ötven évvel.

Utána hazakerült Moldvába. Szívében az idegenben töltött évek alatt nem halványodott, inkább erősödött a magyarsá- g-tudat. Közben Klézsében az új román pap betöltötte a magya- rul való éneklést. Schogyan sem fért a fejébe, miért engedte ezt meg a püspök. Ez a falu so- hasem vált híressé, pedig itt élt Petrás Ince plébános, aki még Bartók Béla előtt gyűjteni kezdte a magyar népdalokat. Amikor a szabadságát otthon töltötte, magyarul misézett.

— Nem volt rá engedélye, mégis megtette. Nem félt, hogy baja lesz belőle?

— Ott álltam az emberek előtt, láttam az arcukon, hogy várnak tőlem valamit. Magyar szót várnak. Nem román isten- tiszteletet akarnak. Akkor két-

nyelvű misét tartottam. Mégis följelentettek, méghozzá a plé- bános, akinek az engedélyével történt mindez. Később ezért magyar propaganda terjesztés- sel vádoltak.

— Hová került kispapként?

— Andrásfalvára, a széke- lyek közé. De közös házra let- tek itt lengyelek és németek is. Ez 1940-ben történt. A naptár szeptembert mutatott, s én bi- zony nem mertem magyarul misézni, németül prédikáltam, de csak novemberig. Utána már csak magyarul szóltam a széke- lyekhez. Alig egy év múlva megkezdődtek a hazatelepíté- sek. Én nem tarthattam a hí- veimmel, mert nem volt rá en- gedélyem. Mondták is nekem; ha nem akar jönni, tisztelendő úr, akkor belerakjuk egy ládába és elvisszük magunkkal. Ők el- mentek, én pedig Radaucra ke- rültem.

Irány Magyarország!

Nem tartózkodott sokáig eb- ben a román községben, mert utolérte a hadbírósg idézője; jelenjen meg, mert a korábbi magyar propagandáért felelnie kell. Ismerőse közbenjárására még a hadbírósgai tárgyalás előtt kézhez kapta az áttelepü- léshez szükséges iratokat. At- jött Magyarországra, volt hívei örültek neki. Hiszen nehezen fogadták be őket másságuk mi- att a hazaiak. Bácskában nem tartózkodtak sokáig, menekül- niük kellett. Így jutott el János- halmára.

Szóhoz szót fűztünk, s közös ismerősre bukkantunk. Gye- rekkorom csodált papját, dr. Bárd Jánost ő is ismerte.

— Karakán jellemű ember volt. Sokat segített nekem a munkámban — konstátálja Pé- ter bácsi.

— Hová vezetett az útja Já- noshalmáról?

Mélyen hisznek Istenben

— Aparhantra. Nagyon jól éreztem magam abban a falu- ban, nem is akartam onnan el- jönni. De valahogyan sohasem jöttem ki az iskolaigazgatóval. Nézeteltérésünk alapja a hitok- tatás volt.

— Miben nyilvánult meg ez az ellentét?

— Sok mindenben. Egyszer megkérdeztem tőle, egyidősek voltunk nagyjából, ő volt a falu párttitkára: ugyan, mondd csak, mióta vagy kommunista? Azt válaszolta, 1948 óta. Kár, hogy nem előbb, mert ha 1942 óta lennél az, akkor kalapot emel- hetnék előttem — mondtam neki. Akkor szenvedtél volna a világnézeted miatt. Sziszegve, mint a kígyó, azt válaszolta, megbánod ezt te még. Majd- nem rámszabadította az állam- védelmiséket, mások tanácsára beláttam, hogy nekem kell on- nan eljönnöm. Így kerültem Zombára még 1967-ben. Most már szeretnék nyugdíjba men- ni, jöhetnének a fiatalok, de senki sem jön, nem tolonganak a jelentkezők.

— Milyen volt az aranymi- séje?

— Csodálatos. A templom- ban nem férték el az emberek, kint álltak az udvaron. Nagyon sok kis emléklapnak lett gazdá- ja, 2500 darabot osztogattam el. Klézsén pedig háromezret. — Hogyan élnek az embere- k a szülőfalujában?

— A boltok üresek. Semmi látható jele nincs annak, hogy az adósságot Románia kifizet- te. Nehezen élnek, de hisznek abban, hogy hamarosan vége lesz annak a rendszernek, a diktatúrának. Vallásosak és mé- lyen hisznek Istenben.

— Nem fáj a szíve értük?

— Nem tudok rájuk megha- tódás nélkül gondolni, annyi szeretettel, kedvességgel vetek körül. Ajándékaikból semmit sem hozhattam magammal. Tu- dom, hogy magyar misét vártak tőlem, de nem hozhattam őket, a papjukat, magamat nehéz helyzetbe azzal, hogy magya- rul miséztek. A tömegben volt szekus tiszt is. Vigyáznom kel- lett magamra, mert a híveim vártak vissza, el se akartak en- gedni. Látja, ott lennének so- kan papok, de nem tanulhatnak még papnak sem a magyar fia- talok, ide meg nem jöhetnek át tanulni.

— Péter bácsi, sohasem volt az életében olyan gyenge pillá- nata, amikor megbánta volna, hogy pap lett?

— Egyetlen pillanatra sem bántam meg életemben ezt a lé- pésemet. Gondjaim voltak, de az élet örökös harc. Harcolni kell ahhoz, hogy élni is tud- junk.

— Mit szól az ithoni válto- zásokhoz?

— Örülök neki. Hogy mást ne mondjak, eddig 70 gyereket frattak be a szüleik hittanra, de még nem zárult le a beíratások időszaka. Úgy érzem, elindult valami új, nemesebb folyamát nálunk is.

Veress Éva

Villámfiúk, akiktől a gólokat várják

Lovász újra mint gólvadász?

Talán a Pécsi MSC az egyetlen élvonalbeli csapat, amelyet abszolút, de hidegen hagy a nyári átigazolási időszak, a pécsiek nem kardoznak senkiért, a jelenlegi játékosok feltámadásában bíznak, no meg abban, hogy több fiatal a most kezdődő bajnokságra érik be igazán. Ha bejönnek a számítások, feltételezések, akkor sem valószínű, hogy a PMSC olyan „huszárcsínyre” lesz képes, mint 3 évvel ezelőtt (akkor NB I-es történetükben a párját ritkítóan bravúros második helyen végeztek), de azt már aligha lehet vitatni, hogy ebben a tovább fiatalodó gárdában bőven benne van az, hogy a mezőny első felében, ha úgy tetszik a legjobb nyolc között végezzen.

Hogy az álmok valóra váljanak, ehhez — úgy érezzük — mindenekelőtt a támadójátéknak kell jóval gólerősebbnek lenni. Ebben pedig ki másoknak kell orozslánrészt vállalni, mint a csatároknak, akik bizony adások maradtak a góllövésessel — és így teljesítményük a várakozás alattira sikeredett. Megtalálják-e a góllövő cipőjüket — tettük fel a kérdést a tavaly nagy reményekkel Pécsre érkező Lehotának és Lovásznak, aki önhibáján kívül nem is lehetett eredményesebb, hiszen csaknem egy teljes idényt sérülés miatt kihagyott.

— De mit tud felhozni Lehotista mentésére, akit két évvel ezelőtt túlságosan is szta-

roltak, így tavaly nyáron megváltóként Mészáros utódként várták a Mecsek alján, de az első évben bizony csalódniuk kellett.

— Tény, hogy nem tett jót a körülöttem kialakult hercehurca — mondta —, de úgy indult a bajnokság, hogy sínen leszek, hiszen a csapat és én is jól rajtoltam. De aztán jött a Mracskó-ügy, amin azért túltettem magam, de azon már nehezen, hogy a csapat leeresztett, visszaesett. Nem tudtuk játszani a gyors kontrákat, a középpályán történő lassú oldalmozgásokkal. Időt veszítettünk, így a létszámfölényben levő védelmek könnyűszerrel semlegesítették az előretolt pécsi ékeket, engem is. Lezárták a területet, gyorsaságom nem érvényesülhetett.

— A kombinatívabb játék nem fekszik Lehotának?

— Nehezebben tudok ehhez igazodni. Dunaújvárosban hozzászoktam, hogy állandóan rohamoztunk, ott pattogott a labda az ellenfél térfelén, rengeteget voltam játékban. Más világ az NB I és más világ a PMSC biztonságát mindenekelőtt szem előtt tartó játéka. Ha váratlanabbak, meglepetésszerűbbek lesznek az ellenakcióink, akkor már valóban rajtam, rajtunk, előretolt csatárokon lesz a sor. Valószínűleg többször kerülök helyzetbe, több gólt lövök.

De vajon a fűrge lábú csatár biztosan ott lesz a kezdő tizen-

egyben? Ezt még a mester, Garami József sem tudja igazán, mert a két csatárposztért versenyben van még Márton, Nagy Tamás, Czéh, de a legfőképpen a még ma is csak 22 éves Lovász Ferenc, aki már az ezüstcsapat idején letette névjegyét, Mészáros mellett a másik ütőkártyának számított a pécsi pakliban. Sokak szerint az egyik csatárposzt az ő felépülésével már foglalt.

— Nagyon fontos minden edzés, mérkőzés számomra a rajtig a hosszú kihagyás miatt — mondta. — A rajtnál már szeretnék ott lenni a csapatban. Érzem, hogy jobb lesz a PMSC, mint tavaly volt. Persze nagy álmokat nem kergetek, hiszen most nincsenek olyan vezéregyenységek, mint Róth vagy Lőrincz volt.

— Most esetleg nem is kapsz oly sűrűn „forintos” labdákat, amivel beroboghatsz a kapuig.

— Nem. De a régihez hasonló csapategység, csapatszellem meglehet a rajtig és ez is sokat jelenthet. Most mindenki fogadkozik, hogy elfelejtjük az elmúlt bajnokságot és kihozzuk azt, ami ebben a fiatal csapatban benne van.

Ha az egyszeres magyar válogatott Lovászból lesz újra gólvadász, akkor lényegesen enyhülhetnek a gondok a Mecsek alján.

Bálint Gy.

Csoda a Touron

Kész csoda, hogy egyáltalán újra hajtani tudtam, és ráadásul még nyertem is! — mondta Greg Lemond, miután felfogta, hogy 1986 után másodszor is a dobogó legmagasabb fokára állhatott a profi kerékpárosok csúcstalálkozóján, a Tour de France-on. És talán a „csoda” kifejezés ezúttal valóban nem túlzás.

Tíz hónappal azután, hogy Lemond első amerikaiként győzni tudott a Luxemburgból induló, Belgiumot átszelő és a párizsi Champs-Elysées-n véget érő kerékpáros szupermaratonin, kis híján életét veszítette. Történt ugyanis, hogy egy kali-

forniai pulykavadászat során súlyos balesetet szenvedett, több, mint hatvan sörét került testébe. Napokig életveszélyes állapotban volt, és az orvosok szerint már az szinte csodával határos, hogy egyáltalán felépült, hiszen 30 sörét még mindig benne lapul.

— Nagyon nehéz volt újra elkezdni, de végtelenül elszánt voltam — mondta Lemond. — Ennek ellenére két hónappal ezelőtt még bőven ki egyeztem volna mondjuk egy huszadik hellyel is.

A luxemburgi prologon nagyszerűen kezdett, a második legjobb időt hajtotta. Utána

ugyan visszaesett a hetedik, majd a tizenötödik helyre, de az ötödik, egyéni indításos időfutam szakaszt megnyerte, és ezzel az összetettben is az élre került. Bár továbbra is óvatosan nyilatkozott esélyeiről, négy etapon keresztül ő viselheti a sárga trikót.

A tizedik szakaszban viszont át kellett adnia az összetettben a mindenkori élenállónak kijáró „ruhadarabot” legnagyobb riválisának, a francia Laurent Fignonnak. Párharcuk azonban tovább folytatódott, a különbség csak minimális, néhány másodperces volt.

Lemond a tizenötödik szakasz után ismét átvette az összetettben a vezetést, miután nagyszerűen taposata a pedált az időfutamban. Úgy látszik ez az igazi erőssége. A hegy viszont nem az, és az Alpokban ismét a francia került az élre. Előbb 26, majd 50 másodperc lett előnye, és ezt egészen az utolsó szakaszig tartani tudta. Lemond, bár megnyerte az utolsó előtt etapot, egyetlen másodpercet sem tudott hozni a hazaiak ászán. De nem adta föl, óriási elszántsággal vágott neki a Versailles-ból a párizsi Champs-Elysées-ig tartó alig 27 km-es egyéni indításos időfutamnak. Utolsó előtinek őt, utolsó Fignont szólították rajthoz.

— Az első néhány kilométeren még tudtam, hogyan állok Laurent-hoz képest, aztán már semmiről sem akartam tudni — mondta Lemond. — Csak hajtottam, hajtottam, minden idegszálammal erre összpontosítottam.

Rally-cross nyitány Ádándon

Nincs hétvége rangos autó- vagy motorsportesemény nélkül. Ezúttal Ádánd került az érdeklődés homlokterébe, itt rendezték a magyar rallyautócross-bajnokság első futamát. Képtünkön Pék László (Tapolcai Bau- xitbányász) az egyik „menő” magyar versenyző látható Audi Cupéjával, miközben átveszi a vezetést.

Bálint Gy.

1989. július 25.

D Á T U M

5

Tyson mázsás pofonjai

Holyfield a következő „áldozat”?

Ki állíthatja meg Mike Tyson? Ez a kérdés izgatja leginkább a profi ökölvívók táborát, miután a nehézsúlyú világ-bajnok legyőzésére is esélyesnek tartott Carl „The Truth” (Igazság) Williams egy fél menetnél is alig töltött több időt a szorítóban a címvédő ellen. A vesztes és tábora még nem adta fel a csatát — Randy Neumann mérkőzésvezető szerint túl korán, az első leütés után véget vetett a küzdelemnek — de az összecsapás megismétlésére vajmi kevés reményt táplálhatnak.

— Carl jól tartotta magát, s megérdemelne egy újabb lehetőséget a bizonyításra — jelentette ki Ira Liebowitz, Williams menedzsere. — Remélem, Mike Tyson igazi, nagy bajnokhoz méltóan viselkedik, és hajlandó kiállni egy újabb mérkőzésre. Ha másért nem, hát az „Igazság” kedvéért...

Williams egyenesen azzal vádolta a bírót, hogy döntésében üzleti szempontok játszottak közre. Mint elmondta, pályafutása alatt nem először került a padlóra: volt eset, hogy háromszor is számoltak rá, mégis felállt, s a végén győztesen szállt ki a kötelek közül.

Tysonék egyelőre nem vettek tudomást az ellenfél javaslatáról, de hallgatásukat valószínűleg nem a félelem, sokkal inkább az üzleti megfontolás indokolja. A pénteki összecsapás színhelyén, Atlantic City 20 ezer férőhelyes csomakában

a jegyeknek alig több mint a felét tudták eladni a rendezők. Az érdektelenség oka Williams esélytelensége volt, ezt a fogadóirodák csekély forgalma is bizonyította.

Tysonék így szívesebben látnák Evander Holyfieldet legközelebb. A 26 éves bokszoló a három világszervezet közül kettőnek a listáján első számú kihívóként szerepel, ráadásul rajta kívül kevés az igazán komoly pályázó. A világbajnok a sajtóban máris megkezdte szokásos „bevezető hadjáratát” az újabb találkozóra.

— Bárhol, bármikor készen állok kiállni Holyfield ellen — nyilatkozta. — Azt se bánám, ha egy pincében összezárnának minket, s megvárják, melyikünk jön fel a kulccsal a kezében...

Holyfield legnagyobb riválisa a címvédő kihívásáért a volt világbajnok George Foreman. A 42 éves öklöző — máig is legendaként emlegetik Muhammad Ali elleni csatáit — visszatérése óta 19 győzelmet aratott, igaz, ehhez alaposan megválogatta ellenfeleit. A Foreman — Tyson mérkőzés biztos telt házat ígér, s az érdeklődést jelzi, hogy a tengerentúlon máris közvéleménykutatást tartottak erről. Az amerikaiak 52 százaléka szívesen látná Foremant Tyson ellen, 39 százalékuk úgy vélte, erre a veterán öklöző még nem jogosult, 9 százalékuk pedig a nyugdíjat ajánlotta „Big George-nak”.

Csendes jubileum Fonyódon

Újabb jubileumhoz érkezett a kézilabda Balaton Kupa Fonyódon, amelyet július 20—23. között immár harmincadszor rendezett a Somogy Megyei Kézilabda Szövetség.

A jubileumra készülődő szervezők a rajt előtt szomorúan konstataáltak, hogy ezúttal „csak” hét férfi- és női csapat nevezett, így nem jött össze a szokásos mamutmezőny. A nemzetközi jelleget is csupán az NSZK-beli Dettingen jelentése jelentette.

A nők mezőnyében a tavalyi védő, most már Herz-FTC néven induló fővárosi gárda magabiztosan győzött. A döntőben a Győri Sportközpont csapatát győzték le 18-17-re.

A végeredmény:

1. Herz-FTC, 2. Magyar ifjúsági válogatott, 3. Gödöllő SC.

A férfiaknál viszont már a második játéknapon előrevetítette árnyékát, hogy a többszörös Balaton Kupa győztes Komló az idén nem lesz ott a fináléban. Ekkor ugyanis az Ózdi Kohással szemben maradtak alul 22-23-ra. Következő napon sem ment jobban a fekete-fehéreknek — a magyar ifjúsági válogatottal szemben maradtak alul 26-31-re. Végül is az Ózdi Kohász és a magyar ifjúsági válogatott jutott a fináléba, ahol döntőhöz méltó drámai csatában 22-21-re győzött az NB I-es gárda. Végeredmény: 1. Ózd, 2. Ifjúsági válogatott, 3. Komló.

Gólt ér el a Nagykanizsai Tunggram a Komló ellen, de a végén a bányászcsapat örülhetett

Igazi profik — feladat nélkül

Ha egy-egy focicsapat eredményessége avagy eredménytelensége legfőlegb harminc százalékban függ az edzőtől, a többi játékosoktól és a vezetéstől, akkor — tekintettel labdarúgásunk színvonalára, a benne uralkodó állapotokra, igencsak előtölködik a kérdés: nem lenne kívánatos az ügyvezető elnöki, a szakosztályvezető, elnöki funkciókban a mostaninál nagyobb fluktuáció? Elégedjünk meg annyival, hogy a változásban lévő sportéletünkben egy-egy sportág népes családja az alulról építkezés jegyében valószínűleg kiválasztja majd a legmegfelelőbbeket egy-egy sportág élére, s ez a tendencia lesz a jellemző nemsokára a sportélet alapjait tekintve, az egyesületekben és a klubokban is? Attól tartok, hogy az új időknek új dalai itt jóval később vagy egyáltalán nem jelentkeznek.

... Mert a szakma fölött álló vezetői funkciókat maguk a szponzorok vagy pedig az ő jelöltjeik töltik be. Akik a pénzt hozzák, a szakosztály cirka 20—25 milliós éves költségvetésének háromnegyed részét biztosítják. Na már most az ő félreállításuk rázós ügy. Még akkor is, ha a külföldi profivilágot megírt játékosokról is van szó: Bálintról, Nyilasiról, Müllerről, Mészárosról. Pedig nagyon kellene, hogy lent a klubokban vezető szerepekben dolgozzanak; teljhatalmat kapva. De erre — a jelekből ítélve — nem sok lehetőség kínálkozik, annál inkább arra, hogy a vezetésben egy fogaskeréként, de a működés, a funkcionálás során több másikkal kiszolgáltatva, részt vegyenek. De ez a másodhegedűs szerepkör — megértem — nem szimpatikus, nem különösebben vonzó.

A napokban megkérdeztek néhány külföldön dolgozó világhírű magyar szakembert (Csernait, Czibort, Kubalát, Pusás Ócsit), hogy most a politikai nyitás időszakában hazatérnének-e és vállalnának-e szerepet a magyar futballban. Aki közülük egy kicsit is ismerte a magyar foci belvilágát, az irányításnak a finanszírozás helyzetéből adódó anomáliáit, viszolygott, mondván „Öreg vagyok én már ahhoz, hogy veszekedjek”. Persze, ha potenciált személyek megkeresnék őket és így meggyőződhetnének Csernaiék szándékuk komolyságáról — nem kizárt, hogy hazatérnének. De élek a gyanúperrel, hogy nem fogják dilemmába ejteni őket. Nem akarunk versenyhelyzetet az edzői fronton, a vezetésben, menedzselésben.

A profi szellem pedig úgy magától nem fészkel be magát. Külföldi tanulmányutak, a TF-en szerzett sportszervezői diplomák önmagukban nem segítenek.

Bálint Gy.

KRISTÓF és ZSAKLIN
nevű kedves olvasóinkat

A *Kristóf* görög eredetű név, jelentése: Krisztust hordozó. Védőszentje Krisztophorosz, nevéből legenda kerekedett. Eszerint hatalmas testi erejét szeretetből embertársai szolgálatára használta fel, mindenkor kész volt arra, hogy az utasokat átvigye egy sebes sodrású folyón. Egyszer egy gyermeket szállított át, ám a teher egyre súlyosabb lett, majd lerokkadt alatta. Kiderült, hogy a gyermek a kisded Jézus volt. 250-ben szenvedett vértanúhalált.

A *Zsakin* a Jakab férfinév francia formájának női párja (Jacqueline) magyar helyesírásával. Védőszentjei a két Jakab nevű apostol, akik közül az idősebb — Szent Jánossal és Szent Péterrel együtt — Jézus legbizalmasabb köréhez tartozott. Ő az apostolok között az első vértanú, I. Heródesz Agrippa király 44 húsvétja körül lefejeztette.

Az ifjabb Jakab apostol Jeruzsálem első püspöke, önmaga iránt szigorú askéta, 62-ben a felzúgott néptömeg a mélységbe taszította a templom párkányáról.

A Nap két: 5.13 órakor
nyugszik: 20.29 órakor

A Hold két: 23.17 órakor
nyugszik: 13.36 órakor

Balaton kulturális programok

Boglárlelle, Szabadtéri színpad: Edda koncert ma este 21 órakor, eső esetén 26-án 21 órakor. Boglárlellén a Dísz téren július 29-30-án népi iparművészek és kézművesek kirakodó vására. **Szántódpuszta:** Kutashow-t rendeznek július 29-én. **Siófok, Délbalaton Kulturális Központ:** szervezésében a római katolikus templomban orgonahangversenyt rendeznek ma 20.30 órakor. Közreműködik Giuseppe Zanaboni Olaszországból orgonán és Bálványos István Belgiumból fuvolán kíséri. Július 26-án 21 órakor folklórprogram, fellép az Alba Regia Táncegyüttes. Dolly Roll koncert július 28-án 21 órakor. Esős nap esetén 29-én 21 órakor.

Martonvásári nyár

A Magyar Állami Hangversenyzenekar koncertjére kerül sor Martonvásáron július 29-én (rossz idő esetén 20-án) 20 órakor. Műsoron: Beethoven Egmont-nyitány és

a IX. szimfónia, d-moll, op. 125. Vezényel: Kobayashi Ken-ichiro. Közreműködik a Magyar Állami Énekkar és a Magyar Állami Operaház énekművészei.

Totónyeremény-tájékoztató

A Sportfogadási és Lottó Igazgatóság tájékoztatása szerint a totó 29. játékhetére 5 459 393 darab szelvény érkezett be.

A nyeremények:

13 plusz két találatos szelvény 2 darab, nyereményük egyenként 2 091 959 forint; 13 plusz egy találatos szelvény 2 darab, nyereményük egyenként 1 591 959 forint; 13 találatos szelvény 2 darab, nyere-

ményük egyenként 1 061 306 forint; 12 találatos szelvény 385 darab, nyereményük egyenként 11 027 forint; 11 találatos szelvény 5 699 darab, nyereményük egyenként 745 forint; 10 találatos szelvény 44 379 darab, nyereményük egyenként 143 forint.

A közölt adatok nem véglegesek, a szelvények ellenőrzése még tart.

Nemzetiségi konferencia Szekszárdon

A Nemzetközi Kulturális Intézet és az NSZK-beli Súdost-europa Gesellschaft együttműködése keretében, az ELTE és az MTA Történelmi Demográfiai bizottsága szakmai irányítása és a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetsége anyagi támogatása mellett tudományos kollokviumot rendez július 25-27. között Szekszárdon, a Művészetek Házában. A konferencia témája a

magyarországi németek számanak, a német települések helyzetének, összetételének, nemzetiségi viszonyainak alakulása az 1870—1980-as időszakban. A történelmi kongresszust leszámítva hazánkban és Szekszárdon ez az első olyan rendezvény, ami hazánk németiségének helyzetéről átfogó képet ad. A konferencia német nyelven folyik, számos előadó érkezik az NSZK-ból is.

Egészségvédők tanácskozása

A MES nem mese

Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) meghatározása szerint az egészség nemcsak a betegség hiánya, hanem testi, lelki és szociális jólét. Ezt a gondolatot figyelembe véve alakult meg néhány évvel ezelőtt a Magyar Egészségvédők Sportegyesülete. Az egyesület szakemberei — orvosok, pszichológusok, edzők, szociológusok, pedagógusok — részvé-

telével szerdán kezdődik a magyar—olasz egészségvédők akadémia immár 10. ülése. A tíznapos rendezvényen megvitatják az egész lakosságra kiterjedő hatásos egészségvédelem elméleti kérdéseit, módszertanát és a gyakorlati megvalósítás lehetőségeit. A tanácskozást Tibor Tamás művelődési miniszterhelyettes, az OSH elnöke nyitja meg.

APRÓHIRDETÉS

Enterprise programokat adok, veszek, cserélek. Érdeklődni: Szekszárd, Wosinsky ltp. 29. III/8. Nyíregyházi József.

Szakadát, Petőfi út 181. alatti családi ház azonnal, olcsón eladó. Érdeklődni mindennap 15 óra után a 185. szám alatt.

Háromszobás, 64 m² lakás eladó. Szekszárd, Béri B. u. 107. VIII/25. Szocpol. igénybe vehető. Érdeklődni 17 órától.

Szófokon 1,5 szobás, összkomfortos örökklakás eladó szeptember beköltözéssel. „Víztorony-nál 247043” jellegre a pécsi Sallai úti hirdetőbe.

Hibáztunk

Lapunk július 24-i számában az Így török, úgy szakad címmel közölt cikkbe néhány értelemzavaró nyomdahiba csúszott.

A cikk 2. bekezdésének első mondatá helyesen: A tudós szavainak elhangzása óta csak egy hónap telt el, de ez a viszonylag rövid idő sem szűkölködött olyan hírekben, amilyeneket azelőtt elképzelhetetlenek tartottak a magyar újságolvasók.

A cikk első oldalán lévő résznek utolsó mondatá helyesen: Ázsiai jellegű, elmaradt társadalmak ezek, ahol sohasem volt polgárság, sem modern és szabad ipari munkásság. A helyi hatalmasságok évtizedeken át a birodalom támaszai voltak... stb.

A Szabad Demokraták Szövetségének Tanácsa július 23-án kibővített ülésen, mintegy kétszáz aktivista részvételével megtárgyalta az időközi választások tapasztalatait. Az angalföldi Pollack Mihály Művelődési Házban megtartott tanácskozás intézkedéseket határozott el a szövetség felkészítéséről az általános választásokra.

Nyári konyha

Zöldséges saláták

Franciasaláta

Hozzávalók: húsvévesben főtt zöldség (sárgarépa, fehérrépa, zeller, néhány karfioldarabka, egy-két kelbimbó) 15 dkg főtt zöldborsó, 2 szem főtt burgonya, 2 savanykás alma, 2 ecetes uborka, 2 adag tartármártás, só, törött bors, cukor.

Vágjuk egyforma darabkára a főtt, kihűlt zöldséget, a héjában főtt, meghámozott burgonyát, a megtisztított almát és uborkát. Keverjük el tartármártással, és ha kell, ízesítsük. Lehűtve, köretként vagy önálló ételként fogyaszthatjuk.

Sárgarépa- és zellersaláta

Hozzávalók: néhány darab sárgarépa, 1-2 gumó zeller (nagyagától függően).

Megfőzzük külön-külön a zellert és a sárgarépát, majd hasonló nagyságú kockákra vágjuk, összekeverjük, főzhetünk még 1-2 tojást, amit darabokra vágva hozzákeverünk, ráöntünk egy pohár tejfölt. Hidegen sülték mellé köretnek adjuk, de önálló vacsoraként is kitűnő.

Reszelt káposztasaláta

Hozzávalók: 80 dkg fejeskáposzta, 4 evőkanál olaj, 1 teáskanál cukor, 1,5 citrom leve, 1 csipet őrölt fehér bors, só, 1 paradicsom, kapor.

A fejeskáposzta szélső leveleit eltávolítjuk. Megmossuk félbevágjuk és finom reszelővel legyaloljuk, majd sóval meghintve (tehetünk hozzá kis kőménymagot is) összekeverve 1-2 órát tegyük hűtőszekrénybe. Ezután a levét kinyomkodjuk.

Az olajat átszűrt citromlével, egy csipet fehérborssal összekeverjük és a kinyomkodott káposztára öntjük. Szép káposztalevéllal, paradicsomszeletekkel és kaporágacskával díszítve, jól lehűtve tálaljuk.

Paradicsomsaláta

Hozzávalók: 1 kg paradicsom, ecet, só, kávéskanál olaj, petrezselyemzöld.

A paradicsomot karikára vágjuk. Salátalevet készítenek tetszés szerinti keverési arányban a cukorból, sóból, borsból, meg a kávéskanál olajból. Ráöntjük a paradicsomra, meghintjük az apróra vágott petrezselyemzölddel. Lehűtve tálaljuk. Készülhet csak karikára vágott paprikából is, vagy vegyesen, uborkát is tehetünk hozzá.

A salátalét ízesíthetjük Horváth Rozi salátalé öntetivel is.

Rádió, televízió

KOSSUTH RÁDIÓ

8.20: Hogy tetszik lenni? 8.50: Külpolitikai figyelő. 9.00—11.00: Napközben. 11.00: Kettősök Offenbach operettjeiből. 11.26: A kolorádobogár. 12.45: PAF-műsor. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.10: Magyarán szólva. 14.25: Orvosi tanácsok. 14.30: Dzsesszmelódiák. 15.00: Kapcsoljuk a pécsi körzeti stúdiót. „Gazdátlan falvak 2. — Ormánypuszta”. 15.20: Fűvés nyitányok. 15.40: Poggyások. 16.00: Tíz óra. 16.10: Szívesen hallgattuk. 17.00: Bioritmus. 17.20: Beszélgetésünk zenéről. 17.45: A Szabó család. 19.15: Európa kövei közt. A 90 éves Benamy Sándorral beszélget a műsor szerkesztője: Albert Zsuzsa. 20.15: Sokszemközti az egészségről. 20.45: Nótakedvelőknek — Múzeális felvételek. 21.45: „Hajszálgyökerek”. 22.00: Hírvilág. 22.30: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Szenthelyi Miklós hegedül. kb. 23.30: Operaáriák.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Kölyökrádió. 8.45: Táborelet Rákosszentmihályon — a napközistáborban. 9.05: Népdalkörök és citerazenekepek. 9.30: Sportvilág. 9.40—11.00: Rivaldafényben. közben: 10.25—10.30: Pülszöveg. 10.50: Látuk, hallottuk. 11.05: Világújság. 11.10: Térkép és útravaló. 11.30: Balatonrádió. 12.10: Verbunkosok, nóták. 13.05: Kenguru. Sportműsor gyerekeknek. 14.00: Akár hi-fi, akár nem. Kívánság-műsor 78-as fordulattal. 15.05: Könyvről — könyvről. 15.15: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Gál Márta csemlélőzik. 15.30—17.30: Nyáriidő. benne: 17.05: A Csúcsforgalom folytatása. 17.30: Helykereső. 18.30: Pop-regiszer. 19.30: Hagyományápolók. 20.00—20.50: Tudod...? Zenés beszélgetés Szikora Róberttel. 21.05: Indul a bakterház. 21.29: Újdonságainkból. Külföldi slágerek. 21.56: Operethistóriák. 23.15—0.14: Halló Pozsony, Halló Bu-

dapest! A két rádió közös könnyűzenei műsora.

BARTÓK RÁDIÓ

9.08: Ella István orgonahangversenye a Zeneakadémia nagyteremben. 10.26: Zeneakadémia nagyteremben. 11.48: Liliána Molnar-Talajic operaáriákat énekel. 12.15: Benkő Dániel gitározik, az Éder vonósnyegyes játszik. 13.05: Sikerlemez CD-n. 13.54: Muzsikáról versben, prózában. 14.21: Két kantáta. 15.10: Szonda. 15.40: Felejthetetlen hangversenyek. Helen Donath dalhangversenye a Zeneakadémia nagyteremben. 16.43: Vivaldi-művek. 17.30: Poggyász. 17.49: X. Európa Cantat — Pécs 1988. 18.30: A Magyar Rádió szerbhorvát nyelvű nemzetiségi műsora. 19.05: A Magyar Rádió német nyelvű nemzetiségi műsora. 19.35: Hindemith: Cardillac. Háromfelvonásos opera. 21.10: Külföldi tudósok a szó. 21.25: Zeneakadémia. 22.30: Halál délután. Ernest Hemingway regénye rádióra alkalmazva. 23.15: Régi fűvészene.

TV1

9.00: Képvásár. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Nonstop Nonszensz. Didi, mint rendőr. NSZK film. 9.55: Arany. Olasz dokumentumfilmsorozat. 10.35: Panoráma. 11.20: Mozgató. 11.30: Képvásár. 17.05: Hírek. 17.10: Pannon Krónika. 17.20: Hírek német nyelven. 17.25: A szegedi közéleti stúdió román nyelvű nemzetiségi magazinja. 17.55: RTV Közösségszolgálat. 18.00: Reklám. 18.05: Hello Einstein. Francia-magyar tévéfilmsorozat. 19.00: Műsorajánlat. 19.05: Esti mese. 19.20: Reklám. 19.25: Közlemények. Műsorajánlat. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: A világ nélkül. Francia tévéfilmsorozat. 21.00: Reklám. 21.05: Egy szoknya — egy nadrág. Zenés kalandozás a divat körül. 21.50: Stomo. 22.20: Az animáció mesterei. Angol dokumentumfilm-sorozat. 22.50: Híradó 3.

TV2

17.25: Képvásár. 17.35: TV2. 18.00: Telesport. 18.25: Gyerekeknek! 18.48: Torpedo. 19.00: Az élet szerelmese. Tévéfilm Vaszilij Suksin elbeszéléséből. 20.03: TV2. 20.30: Ez az RTL Plus. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Szeress gyengédn! Angol zenés film. 21.55: TV2. 22.00: A Gondolkodó arcképcsarnoka. Vallomások Lukács Györgyről. kb. 23.20: TV2. Napzárta.

SKY CHANNEL

6.30: Üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. 9.30: Panel Pot Pourri. 11.00: Sullivanék. Filmsorozat. 11.30: Skykrónika. 12.30: Gond-fórum. 13.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 13.55: Landscape Channel. 14.50: Változó világ. Filmsorozat. 15.45: Szeretni. Filmsorozat. 16.15: The Lucy Show. Vigjátéksorozat. 16.45: Fürtöske. Rajzfilmsorozat. 17.00: Visszaszámlálás. 18.00: Eurosport. 1.30: Landscape Channel.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.10: Időjárás. 7.15: Üzleti hírek. 7.45: Hírek. 7.55: Időjárás. 8.00: Egyveleg. 15.30: Nino Firetto zenés műsora. 16.30: Forró drót. 18.30: Tracking. 19.30: Csak tanároknak! Játékfilmsorozat. 20.00: Sportműsor. 21.50: Világhíradó, időjárás. 22.00: Angol labdarúgó liga. 23.00: Amerikai profi kosárlabda. 0.00: Hírek, időjárás. Egyveleg.

TV5

16.05: Nyári varieté. 17.05: Újvilág. 18.05: Hírek, időjárás. 18.10: Pihenőidő. 18.30: Vágtató képzelet. 19.00: Számok és betűk. 20.00: Az évszázad menetelése. 22.00: Tv-híradó. 22.30: Időjárás. 22.35: Filmklub. Hívonal. Hubert-Ives Rose filmje. 0.00: Esély a daloknak. 0.30: Hiányjelek. 0.45: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Műsorlevezetés. 9.10: Lassie. 9.35: Pixi az égi kakukk-

fészekben. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: Közkórház. 10.50: Ötletek a háztartáshoz. 11.00: Hírek, időjárás. 11.05: Villám csapott beléjük. Olasz-francia filmvígjáték. 13.00: Tévétársaság. 14.00: Horoszkóp, műsorlevezetés. 14.05: Kimba, a fehér oroszlán. 14.30: Lassie. 14.55: Az aranylövés. 15.05: Közkórház. 15.50: Ötletek természetbarátoknak. 16.00: Pat és Patachon. Dán vígjátéksorozat. 16.25: Az aranylövés. 16.35: Bonanza. Westernsorozat. 17.35: Hírek, időjárás. 17.45: Műsorlevezetés. 17.50: Bumper körlete. Krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Cannon. Krimisorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Különléges ország. Ausztrál filmsorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Marjorie Morningstar szerelme. Amerikai film. 23.35: Hírek, sport, időjárás. 23.45: Hőhullám. Ausztrál bűnügyi film. 1.15: Műsorlevezetés.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 15.00: Oktatóműsor. 15.30: Hírek. 15.40: Rádásprogram. Éjszakai műsor ism. 16.30: Magyar híradó. 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.55: Tv-naptár. 18.05: Számok és betűk. 18.25: Világkifutás. 19.10: Időjárás. 19.13: Hírek külföldi turistáknak. 19.18: Rajzfilm. 19.30: Tv-napló I. 19.53: A mai sport. 20.00: Lotóhúzás. 20.05: Az engedetlen. Szovjet játékfilm. 21.40: Tv-napló II. 22.00: Témák és dilemmák. 23.00: Rádásprogram. Hírek külföldi turistáknak. 1.00: Hírek. 1.05: A szerdai műsor ismertetése.

2. műsor: 19.30: Tv-napló. 20.00: Komolyzenei műsor. 20.45: Hírek. 20.50: Kutatások. Angol dokumentum-sorozat. 21.35: Szórakoztató kedd: Ablak. 23.05: A szerdai műsor ismertetése.

A Sky Channel, a Super Channel, a TV5 és a SAT1 műsorát részletesen közli a Telehold.

Ha az asztal marasztal

fotó: kapfinger

Meleg idő záporral, zivatarral

Többször erősen megnövekszik a felhőzet. Sokfelé várható zápor, zivatar. Néhol felhősakadás, jégeső is előfordulhat. A déli, délnyugati szél időnként megélel. A zivatark környezetében átmenetileg

viharos széllekedésekre is számítani kell. A legmagasabb nappali hőmérséklet kedden általában 25 és 30 fok között, a tartósabban felhős helyeken kevéssel 25 fok alatt várható.

B-2 kérdőjel

Repül a rettentő (drága)

Komoly kongresszusi csatáknak néz elébe Bush elnök és a Pentagon az amerikai katonai költségvetés vitájában. A kormányzat 305,5 milliárd dollárt kér katonai célokra, a következő pénzügyi évre, és ebből 180 milliárd dollárt négy fegyverkezési program finanszírozására kíván fordítani.

Az amerikai törvényhozók a legnagyobb fenntartással azt a tervet fogadják, hogy 70 milliárd dollárt költsenek 132 darab, az ellenséges radarok számára észlelhetetlen hadászati bombázó gyártására.

A B-2, amelynek kifejlesztése eddig 23 milliárd dollárt emésztett fel, egy héttel ezelőtt tette meg az első sikeres próbarepülést. Létjogosultságát azonban sok szenátor és képviselő megkérdőjelezi, hivatkozva a légielő magas rangú tiszteire, akik szerint egy ellenséges nukleáris rakétatámadás utáni bevetésre szánt B-2 talán soha nem is fog szolgálatot teljesíteni.

A „lopakodó” bombázó ügyében a kormányzat komoly

kampányt indított a törvényhozók megdolgozására. Bush elnök a múlt héten két alkalommal is találkozott a szenátus és a képviselőház vezetőivel, hogy rávegye őket a B-2 kiadásainak megszavazására. Vasárnap Dick Cheney védelmi miniszter érvelt a bombázó mellett az ABC televízió politikai vitaműsorában.

Az elnök álláspontját a Fehér Ház szóvivője fejtette ki a hét végén. Marlin Fitzwater közölte, hogy Bush a hadászati támadóegységek korlátozásáról szóló tárgyalások sikere szempontjából elengedhetetlennek tartja az Egyesült Államok biztos hadászati elrettentő képességét. Ez pedig három összetevőn alapszik: a néhány éven belül elavulttá váló B-1-t felváltó B-2 hadászati bombázón, a vasúti szerelvényeken mozgatott MX és az önjáró indítóállású Midgetman rakétán. A költségvetésben az ötven darab MX-re 5,4 milliárd, az 500 darab Midgetmanre pedig 25 milliárd dollárt kér a kormányzat.

Hatvanan Sanghajban

Kínai keresztény tények

Tíz éve most első ízben, a hét végén országos találkozót tartott Sanghajban a Kínai Keresztény Ifjúsági Szövetség.

Mintegy tucatnyi kínai város hatvan küldötte a vallásos fiatalokat foglalkoztató problémákról cserélt véleményt, és sürgette a külföldi és a kínai keresztények közötti kapcsolatok bővítését.

A pekingsi vezetés és a keresztény egyház kapcsolatai hosszú időn át meglehetősen hűvösen alakultak. Kínában több mint hétmillió keresztény él, de 1957-ben megszakították a kapcsolatokat Vatikánnal. 1966 és 1976 között az összes keresztény szövetséget felszámolták, s ezek csak 1979-ben kezdték újra tevékenységüket.

Holnap számunkból megtudhatják,

mit mondanak
a hivatalos cinizmus
ködfejlésztői

Fél év után találtak rá a tetemre

Rendőrszimat és hullaszag

folytatás az 1. oldalról

szögezte: mind a járőr, mind az ügyeletes tiszt hibázott. A felelőségre vonás nem marad el.

Időközben lapunk tudósítója is a helyszínre érkezett, és felkereste Tomolya Béla bejelentőt, aki a következőket mondta: — Már hónapok óta élt bennem a gyanú, hogy Laci holtan van a lakásban. Végül már az egész házban érződött a hullaszag. Lehetetlen helyzetbe kerültem; kénytelen voltam a sajtó segítségét kérni; most pedig félhetek attól, hogy ezért neheztelni fognak rám. Egyébként nem vagyok arról meggyőződve, hogy Laci öngyilkos lett, mert mi oka lett volna rá?

A helyszínt tanulmányozva azonban megtudtuk, hogy a tragikus sorsú ember elvált családjától, egyedül, elhanyagoltan élt, emberhez méltatlan szuterén lakásban.

Korábbi munkahelyétől megvált, alkalmi munkákból tartotta fenn magát, mind jobban az élet periferiájára sodródott. Mint ahogy azt a szomorú esemény is bizonyítja, környezetével alig tartott kapcsolatot, szinte remete módjára élt a nagyváros szívében. Halála továbbmutat egy ember tragédiáját, egy rövid időre ismét rávilágít szociálpolitikánk tarthatatlan állapotára, de elidegült emberi kapcsolatainkra is.

A teljes körű informáltság végett megkerestük még a miskolci rendőrség ügyeletesét, Petrik főhadnagyot, aki a következő tájékoztatást adta: minden kétséget kizáróan öngyilkosság történt. Ezt támasztják alá a lakásban talált kulcsok, és ezt a tényt elröszítették meg az orvosszakértői vizsgálat is.

Balázs

Tévhitben a tévében

VOSZ-tiltakozás

A tv-híradó július 20-i első kiadásában elhangzott „SZOT-felhívás” a magánmunkáltatóknál dolgozó munkavállalók érdekében sérti a magánmunkáltatókat, akinek többsége önmaga is személyesen részt vesz a munkavégzésben.

A felhívás továbbra is arra utal, hogy a SZOT nem találja saját helyét és szerepét. Ezt bizonyítja, hogy még ma is a kormánnyal kíván tárgyalni és megállapodni a magánvállalkozók, illetve képviselői helyett. E közvetlen kapcsolatot Nagy Sándorral személyesen több-

szőr is kezdeményeztem, mind ez ideig eredménytelenül.

Másrészt a felszólítás nem számol a jelen helyzettel, amikor köztudott — esetenként feszültséget is okoz —, hogy lényegesen jobban megbecsültek, jobb keresettel rendelkeznek a magánmunkáltatóknál munkát vállalók, mint a hagyományos szervezeteknél. A munka nélkül maradt helyzetét se fogja más megoldani a közeljövőben, ezért a kampány helyett közös munkát ajánlok.

Palotás János a VOSZ elnöke

Valutaárfolyam

Érvényben: 1989. július 25-től 28-ig

penznem	vételi	eladási
	árf. 100 egys. Ft-ban.	
angol font	9533,92	10 123,64
ausztrál dollár	4405,04	4677,52
belga frank	147,51	156,63
dán korona	795,05	844,23
finn márka	1374,46	1459,48
francia frank	910,88	967,22
görög drachma a/b	35,66	37,86
holland forint	2738,24	2907,62
ír font	8253,90	8764,46
japán yen (1000)	413,74	439,34
kanadai dollár	4950,26	5256,46
kuvaiti dinár	19 829,39	21 005,95
olasz líra (1000)	42,74	45,38
osztrák schilling	438,93	466,08
portugál escudo	36,91	39,19
spanyol peseta	49,24	52,28
svájci frank	3577,61	3798,91
svéd korona	906,32	962,38
USA dollár	5883,38	6247,30
ecu (közös piac)	6399,15	6794,97
jugoszláv dinár		
csekk (10 000)/b	29,10	—

a) Vásárolható legmagasabb bankjegycímlet: 1000-es

b) Bankközi és vállalati elszámolásoknál alkalmazható árfolyam:

görög drachma	36,72	36,80
jugoszláv dinár		
csekk (10 000)	29,97	—
norvég korona	843,129	895,35
NSZK-márka	3088,39	3279,43

Ki oszt a KIOSZ-nak?

A kisvállalkozók, kisiparosok élénken érdeklődnek George Bush budapesti látogatásakor felajánlott, a magánszektor fejlődését célzó 25 millió dollár iránt. Ez érthető, mivel a korszerű kisvállalkozások megteremtéséhez, a kisipar működéséhez sürgősen legalább 300 milliárd forintnyi beruházásra lenne szükség. Várható az is, hogy új munkahelyek teremtésével ezen a területen dolgozók száma megháromszorozódhat, elérheti a háromnegyed milliót. A KIOSZ országos vezetősége kezdettől fogva aktívan támogatja a magyar-amerikai vállalkozásfejlesztési alapítvány létrejöttének tényét. A kisvállalkozók az alapítványból pályázat útján részesülhetnek

Az összeg odítélése az alapítvány kuratóriumának feladata. A KIOSZ az alapítvány alapítókéjét 5 millió forinttal támogatja, egyben tagja igazgatótanácsának és kuratóriumának is.

Mint ismeretes, az amerikai szenátus várhatóan a közeli napokban dönt a 25 millió dollár illetően. A KOSZ elnöke és főtükára együttműködést kezdeményezett Mark Palmer amerikai nagykövettel a vállalkozásfejlesztési alapítvány működési feltételeinek kialakítását illetően. A KIOSZ a kisiparosokat, kisvállalkozókat várhatóan szeptemberben tudja tájékoztatni a pályázat benyújtásának és odaítélésének követelményeiről.

Vigyázzban a portán

A napokban újból megerősödött bennem az a nem kevesek által vallott, s tapasztalatokon alapuló nézet, hogy egy-egy intézményben, gyárban bizonyos tekintetben a portás a legnagyobb úr. Persze, ahogyan mondani szokták, tisztelet a kivételnek, de semmi tisztelet a nem kivételeknek. Ugyanis a portás is egyféle foglalkozás, s e munka végzésének is megvannak a szabályai, pontosan körülírhatóak azok a viselkedési formák, amelyek a portai szolgálatot teljesítők sajátjainak kell(ene) lenniük.

A múlt hét valamelyik napján a Pécsi Postaigazgatóságon jártam. Az interjú felvételét természetesen előre megbeszéltem a nyilatkozóval. Vagyis a napot és az órát is egyeztettem. Ő reggel leszállt a portára, hogy ekkor és ekkor érkezem. A portásnak — aki fanyalogva tekintett föl rám leveskékjé tartalmazó alumínium láboskájá és kanala bűvöletéből — elmondtam, ki vagyok, kit keresek és honnan érkeztem. Erre személyazonossági igazolványomat kérte, hozzáadva, hogy „rendeset” őhajt látni. Mivel rendellen ninc, valóban azt tettem eléje. Műtűn alaposan áttanulmányozta a bordó kiskönyvet, újból megkérdezte a nevemet. Megmondtam. Kinyitott egy nagyméretű könyvet és beleírta. (Közben jöttek az újabb ügyfelek, akikre foghegyről rámondult, hogy várjanak a sorukra.) Erre mondom, hogy sietnék, és kérem a személyimemet. „Nem ilyen sürgős az...” — mondta, s kírta a személyi számomat is a füzetbe és még ki tudja, hogy mi mindent jegyzetelt ki. De visszakaptam az igazolványt. Am nem fejeződött be a dolog. A porta melletti rácsos kiskaput nem nyitotta ki mégsem. Erre mondtam, hogy így nem tudok bejutni. Mire ő: — Hát föl is akar menni? Bólintottam, hiszen érthetően nem volt már kedvem elmagyarázni, hogy egyáltalán nem azért mentem oda, hogy az ő fontosságát erősítsem, s hogy adataimat vele egyeztetsem. Szóval, kinyitott a kapu. Én pedig azon tűnődtem, hogy azon a portán csöppet sem a glasznosztly szelleme az úr. Inkább a portás. Noha olyan irodába — nem a főpénztárba! — mentem, ahol rendre tartanak ügyfélfogadást.

Szombaton délelőtt a szekszárdi megyei kórházba mentünk egy néhány napja műtött betegért. A portás bent ült a fülkékében, a sorompó pedig leengedve. Megálltunk, a kocsi motorját nem kapcsoltuk ki. Vártunk egy kicsit... De a portás nem mozdult. Ki a motort, ki az ajtót, föl a lépcsőn — egészen az ajtóig, őportásága elé. Még néhány sort elolvastam az újságból és kérdően néztem. Úgy, mintha valami szokatlan történetre épp. Előadtunk, hogy betegért jöttünk.

— Álljanak a parkolóba, míg a papírokat elintézzük!

A motort lekapcsoltuk, beálltunk a parkolóba. A műtött ember hozzátartozója irány vissza a portáshoz. Az pedig közölte, hogy mehetünk. A kórházi osztályon mindent elkészítettek a megadott időpontra, úgyhogy rövid időn belül indultunk is a lábadozóval. De sorompót kapunk kifelé is. Újból és előről az egész. A portásfülké ajtajában mutogattam a kapott papírokat, nem tudván, melyikkel kell kijelentkezni, nehogy emberrablást sejtsem a szigorú őrt!

— Nem kell semmi — közölte dühösen. — De mit képzelsz, ha én azt mondom, álljon a parkolóban, akkor ott maradjon! Mit gondolsz, mi történni volna, ha az igazgató arra jár, s lefényképezi a kocsiját a kórház területén?... Többet ilyen elő ne forduljon!

Erre indultam lefelé, s közben szólt utánam, ha nem tudnám, ő azért van ott, hogy ügyeljen a rendre. Nem is gondoltam, hogy azért tartják, hogy a betegek érdekében tegyen bármit is, néltán kalkuláljon a betegért jövőök lelkével is. Jól tudom, hogy néhányan azért vállalják a munkát, hogy áldozzanak ceszaromániájuknak, hogy jó néhány ember ok nélkül is vigyázzba állítsanak maguk előtt. Mert az olyan, de olyan szép!

Azt viszont olvasom az Értelmező kéziszlóárban, hogy „Középület, gyár bejáratában az ügyfélforgalmat, illetve a forgalmat ellenőrző személyek tartózkodási helye”... a porta. Kár, hogy ezt a portások közül többen nem olvassák!

v. horváth

A Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. napilapja. Főszerkesztő Bába Iván. Főszerkesztő-helyettesek: Czákó Sándor és dr. Tötös Gábor. Külföldi tudósítók: Szalai Attila (Varsó), Zirkuli Péter (Párizs) és Vig József (Toronto). Munkatársak: Bálint György, dr. Bőröcz István, Gadó György, Kapfinger András, Györfly Árpád, Mátyás Mónika, Mészáros Tamás, Tamási János, dr. Tóth Edit, Veress Éva, V. Horváth Mária, Wágner Dezso. Kiadja a Dátum Lap- és Könyvkiadó Rt. Felelős kiadó: Földi István ügyvezető igazgató. Szedés és tördelés: Babits Kiadó. Felelős vezető: dr. Károly István. Szerkesztőség és kiadóhivatal: 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7. Tel.: 16-277. Nyomja a Szekszárdi Nyomda Vállalat. Szekszárd, Széchenyi u. 46. Tel.: 11-422. Felelős vezető: Benizs Sándor igazgató. Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető bármelyik hírlapkézbesítő postahivatalnál, a kézbesítőnél, a Posta hírlapüzleteiben és a hírlapfelosztási és lapellátási irodánál (HÉLIR). Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HÉLIR 215-96162 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy hónapra 115,- Ft, negyedévre 345,- Ft, fél évre 690,- Ft, egy évre 1.380,- Ft. Indexszám: III/PNL/31/TO/1989 ISSN szám: 0864-9170